MİLLİ MÜSLÜMAN KONFERANSI

İMRENİLECEK BAŞARIYLA GEÇTİ

Ülkemizin her yönünden gelen heyetler 24 Ocak günü Sofyada Ulusal Kültür Sarayında bir araya geldiler. Bulgaristan Müslümanlarının en yüksek forumu olan konferans, beş yılda bir defa, olağanüstü durumlarda ise olağanüstü toplanmaktadır.

Bu son ulusal konferansın çağrılması kararı, Müslümanlar Diyaneti kollektif yönetim organı olan Yüksek İslâm Konseyi tarafından 13 Aralıkta yönetmenliğin süresinin bitmiş olması nedeniyle kararlaştırılmıştı.

Müslümanların bu konferansında merkez yönetim organları, yani Başmüftü, Yüksek İslâm Şurası Başkanı ve üyeleri seçildi. Konferans, Tüzüğügözden geçirerek değişiklikler yapma hakkına sahipti.

Bir önceki yıl sonunda yerel toplantılar yapılarak milli konferansa katılacak delegeler seçilmişti. Böylece Ulusal Kültür Sarayında toplanan muntazam konferansa 976 temsilci katılmış oldu. Bunlar, vatanımızın her yanından günün erken saatlerinde gelmeye başlayan Müslümanlar topluluğunun temsilcileriydi.

Konferansı en yaşlı katılımcılardan biri olan Dr. İsmail Cambazov açtı. Katılımcılar oybirliğiyle konferans yönetimini, tutanak kâtiplerini ve sayım heyetini seçti. Onlar, Yüksek İslâm Şurasının Delege Tespit komisyonuyla Tüzükte değişiklikler ve tamamlamalar yapacak komisyonun başkan ve üyelerini teyit ettiler. Katılımcılar, oybirliğiyle konferansın gündemini kabul ederek oylamanın açık olmasını istediler.

Bundan sonra konferansı yöneten katılımcı konuklara sözü verdi. Önce, Dini Topluluklar Konseyi Başkanı adına pastor Evgeniy Naydenov konferansı selâmladı. Ondan sonra Romanya Müslümanları Başmüftüsü sayın Murat Yusuf, Türkiye Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz söz alıp konferansı ve Bulgaristan Müslümanlarını selâmladılar.

Delege Tespit Komisyonu Başkanı sayın Birali Birali

Konferans delegeleri Millî marşı ayakta dinlerken

Millî konferansa katılan gençlerden bir kısmı

konferans katılımcılarının çokluk teşkil ettiklerini ve bu itibarla konferansın çalışmaya başlayabileceğini duyurdu.

Konferansın açılışında yapılan daha ilk konuşmalarda küresel terör tehlikesi ve İslâmiyetin üzerine düşürdüğü gölgeden bahsedildi. İslâm Enstitüsü sabık rektörü Dr. İsmail Cambazov açılış konuşmasında şunları kaydetti: „Terör örgütleri İslâmın temiz ve masum bedeninde onmaz yaralar açtılar. İslâm adına aşırılık yapanların mesajları Kur'ân-ı Kerim açısından tutarsız olup İslâm uygarlığını yıkarak Allah ve O'nun peygamberi olan Muhammed aleyhisselâma olan inancını itibardan düşürmeye çalışmaktadırlar". Bu nedenle o, Bulgaristanda müftülük sistemini ve tek tek bütün müslümanları gerçek İslâmdan ayıran bu düşman akımları kesinlikle suçlayarak onlarla mücadele etmeye çağırdı.

Bulgaristan Müslümanlarının bu yüksek forumuna Müslüman Ülke büyükelçileri, Türkiyenin Sofya büyükelçisi sayın Süleyman Gökçe, Balkan ülkeleri Müslümanlarının temsilcileri, Bulgar Ortodoks Kilisesiyle Dini Topluluklar Konseyi mensupları ve siyaset adamları katılmış oldular. Salonda DPS eşbaşkanı Mustafa Karadayı, sabık milletvekili ve parlamento başkan yardımcısı Ünal Lütfi, NPSD'yi temsilen Sofya Valisi Veselin Penev ve yine böyle DPS'den uzaklaştırılan milletvekilleri Lütfi Mestan ve arkadaşları da hazır bulundular.

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı raporuna şu sözlerle başladı: „Dinimize olan özveriyle ülkemizdeki Müslümanlar, aşırı bir tutum içine düşen sözde Müslümanlarla gerçek İslâmi değerlere sadık kalanlar arasına kesin bir set çektiler".

Dr. Mustafa Hacı Başmüftülük kurumunun başarıyla gelişmesinin üç önşarta bağlı olduğunu vurguladı. Bunlar, iyi hazırlığa sahip din adamlarının varlığı, şeffaflık ve hesap tutmayı garantileyen çağdaş yönetim mekanizmalarının uygulanması ve Müslümanların kuruma olan güvenleridir dedi.

Başmüftü, raporunda ülkede imam yetersizliğini gidermek ve mevcut imamların öğretim seviyelerini artırmak için gösterilen gayretlerden de bahsetti. Bu yönde imamların çalışmalarını değerlendirmede uygulanan yeni yöntemden, Ustina köyünde ve Şumende açılan imam kurslarından; Şumen ve Momçilgrattaki İmam Hatip liselerinin yeni binalarından, memlekette düzenlenen Kur'ân kurslarından bahs etti, onlarda son 5 yılda 50 bin öğrencinin ders aldığını hatırlattı.

Başmüftü Dr. Mustafa Hacının raporundan sonra söz alan sabık başmüftü Fikri Salih, yönetimi eleştiren bir konuşma yaptı. Çözüme kavuşturulamamış sorunlar arasında halâ alınamayan vakıf mallarını, Yüksek İslâm Enstitüsünün akredite edilememiş olmasını, Sofyada yapılması öngörülen dini kültür merkezinin kurucu-

Konferansa katılan Razgrat heyeti

luğu yolunda hiç bir gelişim olmadığını, Yüksek Temyiz Mahkemesinde bir önceki Milli konferansla ilgili davanın askıda kalmış olmasını ve imam yetersizliği yüzünden memleketimizde 200 dolayında caminin kapalı kaldığını hatırlattı. Bu konulardaki ilgisizlik bizleri sarsmalı ve müslümanlar bunları asla kabul etmemelidirler, dedi.

Dr. Mustafa Hacı, Başmüftülük teşkilatının mali işlerinin düzenlenmesi yolunda elde edilen başarılardan da bahsetti. Bunun sonucu olarak NAP (Vergi) kurumu ve devlete olan eski borçların düştüğünü, alınan kiraların ve Başmüftülüğün bir önceki devreye kıyasla yıllık gelirlerinin arttığını vurguladı.

Konferans gündemine göre Müslümanlar Diyaneti Tüzüğünde değişiklikler ve tamamlamalar yapımına geçti.

Öğle sonrası saatlerinde konferans, Kurumun yeni yönetim organlarının seçimine geçildi. Daha önceden Başmüftü görevine Dr. Mustafa Hacı ve Yüksek İslâm Şurası Başkanlığına Vedat Ahmed gösterilmişti.

Konferansa gelen Smolyan heyeti

Konferansın gündeminde Yüksek İslâm Şurası geçici başkanı Vedat Ahmed'in raporu da yer alıyordu.

Bulgaristan Müslümanları Milli konferansına katılan delegeler oybirliğiyle Dr. Mustafa Hacı ve Vedat Ahmedi Başmüftü ve Yüksek İslâm Şurası başkanı seçtiler.

Konferans, Yüksek İslâm Şurasının yeni terkibini de seçti. Yeni konsey üyeleri 31 yerine 25'e indirilmiş oldu. Tabii olarak üye olan Başmüftü, ve Şura başkanından başka 11 bölge müftüsü, 12 kişi de Müslümanlar topluluğunu temsilen üye seçildiler. Şura terkibinde yapılan bu değişikliklerin daha başarılı ve verimli çalışmalara yol açacağı bekleniyor.

Yeniden seçilen her iki dini lider konferansın ve dolayısıyla Müslümanlar topluluğunun kendilerine gösterdiği güvenden dolayı teşekkür ektiler ve topluluğun desteğiyle Müftülük teşkilâtını daha ilerilere ve yukarılara götüreceklerini vaadettiler. (özel)

Konferansta seçilen Yüksek İslâm Şurası üyeleri

PEYGAMBERİMİZİN MİRACI

Sevgili Peygamberimiz, bütün engellemelere rağmen, gördüğü her kabileye, İslâmiyeti anlatıyor... Kendisini himaye edip, insanlara Allahü Teâlânın emirlerini tebliğ etmesinde yardımcı olmalarını istiyor... Böylece herkesin dünya ve ahiret huzuruna kavuşmalarını arzu ediyor. Fakat insanlar, ne Müslüman oluyorlar, ne de himaye etmeye yanaşıyorlardı. Ayrıca hakaret, zulüm, işkence ve alay edip, yalanlıyorlardı. Alemlerin efendisinin günleri, çok yorgun, aç, susuz, üzüntülü ve pek hüzünlü geçiyordu.

Gündüzleri böyle geçiyor, gece geç vakitlere kadar bu hal devam ediyordu. Mekkeli müşrikler, gelen insanların Müslüman olmasını engelledikleri gibi, Habib-i Ekrem Efendimize zulüm etmekten geri durmuyorlardı.

Artık Rasulüllah Efendimiz için gidilecek bir yer yoktu. Her taraf düşman idi. O gece doğruca amcası Ebu Talib'in kızı Ümm-i Hani'nin, Ebu Talib Mahallesi'nde bulunan evine geldi. Ümm-i Hani, o zaman henüz iman etmemişti. "Kimdir o" deyince, Rasulüllah efendimiz; "Amcan oğlu Muhammed'im... Kabul edersen, misafir geldim" buyurdu.

Ümm-i Hani; "Senin gibi doğru sözlü, emin, asil, şerefli misafire can feda olsun. Yalnız, teşrif edeceğinizi önceden bildirseydiniz, bir şeyler hazırlardım. Şimdi yedirecek bir şeyim yok" dedi. Rasulüllah efendimiz, "Yiyecek, içecek istemem. Hiç biri gözümde yok. Rabbime ibadet etmek, yalvarmak için bir yer bana yetişir" buyurdu.

Ümm-i Hani, sevgili Peygamberimizi içeri alıp; bir hasır, leğen ve ibrek verdi. Gelen misafire ikram etmek, onu düşmandan korumak, Araplar için en şerefli vazife sayılırdı. Bir evdeki misafire zarar gelmesi, ev sahibi için büyük yüz karası olurdu.

Ümm-i Hani; "Bunun Mekke'de düşmanları çok. Hatta öldürmek isteyenler var. Şerefimi korumak için, sabaha kadar O'nu gözeteyim" diye düşündü. Babasının kılıcını alıp, evin etrafında dolaşmaya başladı.

Rasulüllah, o gün çok incinmişti. Abdest alıp, Rabbine yalvarmaya, af dilemeye, kulların imana gelip, saadete kavuşmaları için duaya başladı. Çok yorgun, aç ve üzüntülü idi. Hasır üzerine uzanıp uyuyuverdi.

O anda Allahü Teâlâ, Cebrail aleyhisselama; "Sevgili Peygamberimi çok üzdüm. Mübarek bedenini, nazik kalbini çok incittim. Bu halde, yine Bana yalvarıyor. Benden başka hiç bir şey düşünmüyor. Git, Habibimi getir! Cennetimi, Cehennemimi göster. O'na ve O'nu sevenlere hazırladığım nimetleri görsün. O'na inanmıyanlara, sözleri, yazıları ve hareketleri ile O'nu incitenlere hazırladığım azabları görsün. O'nu Ben teselli edeceğim. O'nun nazik kalbinin yaralarını ben saracağım" buyurdu.

Cebrail aleyhisselam, Rasulüllahın yanına gelince, O'nu mışıl mışıl uyur buldu. Uyandırmağa kıyamadı. Mübarek ayağının altını öptü. Kalbi, kanı olmadığı için, soğuk dudakları Rasulüllahı uyandırdı. Cebrail aleyhisselamı hemen tanıdı ve; "Ey Cebrail kardeşim! Böyle vakitsiz niçin geldin. Yoksa bir hata mı ettim. Rabbimi gücendirdim mi? Bana acı haber mi getirdin?" buyurdu ve Rabbinin darılacağından çok korktu. Cebrail aleyhisselam; "Ey bütün yaratılmışların en üstünü! Ey Yaratanın habibi, ey peygamberlerin efendisi, iyilikler menbaı, üstünlükler kaynağı olan şerefli ve büyük Peygamber! Rabbin sana selam ediyor ve seni kendisine çağırıyor. Lütfen kalk gidelim" dedi. Miraç yolculuğu böylece başlamış oldu...

"Ey Habibim! Sen üzülme!"

Sonra Cebrail aleyhisselam, Cennet'ten getirdiği Burak adındaki beyaz hayvanı işaret ederek;

- Ya Rasulâllah! Buna bin! Bütün melekler yolunu bekliyorlar, dedi.

Bu sırada Peygamber Efendimize bir hüzün çöktü ve tefekküre daldı. O anda Allahü Teâlâ, Cebrail aleyhisselama;

- Ey Cebrail! Sual eyle! Habibim niçin mahzun duruyor? diye sual edince, Efendimiz cevap verdi:

- Ben bu kadar izzet ve ikram gördüm. Hatırıma geldi ki, kıyamet günü zayıf olan ümmetimin hali nasıl olur? Elli bin yıl, Arasat meydanında yaya olarak bunca günahlarını nasıl çekerler ve otuz bin yıllık yol olan Sıratı nasıl geçerler?

Ferman-ı ilahi geldi ki;

- Ey Habibim! Hatırını hoş tut. Senin ümmetine elli bin yıllık vakti bir an gibi ederim. Üzülme! buyurdu.

Peygamber Efendimiz, Burak'a bindi. Burak çok hızlı gidiyor, bir adımda gözün gördüğü yerin ötesine ulaşıyordu. Yolculuk esnasında Cebrail aleyhisselam sevgili Peygamberimize bazı konak yerlerinde inip namaz kılmasını söyledi. Alemlerin efendisi bunun üzerine tam üç defa inerek namaz kıldı.

Cebrail aleyhisselam da namaz kıldığı yerleri bilip bilmediğini sordu. Cevabını kendisi vererek; ilk indiği yerin Medine olduğunu ve bu şehre hicret ede-

ceğini haber verdi.

Öteki yerlerin de sıra ile hazret-i Musa'nın Allahü Teâlâ ile cihetsiz ve bilinmeyen bir şekilde konuştuğu Tur-i Sina olduğunu, son olarak da İsa aleyhisselamın doğduğu Beyt-i Lahm'da namaz kıldığını haber verdi. Sonra Kudüs'teki Mescid-i Aksa'ya geldiler.

Mescid-i Aksa'da, Cebrail aleyhisselam bir kayayı parmağı ile delerek Burak'ı bağladı. Geçmiş peygamberlerden bazısının ruhları insan şeklinde toplanmışlardı. Cemaatle namaz için; Âdem, Nuh ve İbrahim peygamberlere "aleyhimüsselam" imam olmaları sıra ile söylendi. Özür dileyerek kabul etmediler. Hazret-i Cebrail; "Sen varken başkası imam olamaz" diyerek Habibullah'ı ileri sürdü.

Peygamber Efendimiz, peygamberlere imam olup, iki rek'at namaz kıldırdılar.

"Bu gelen ne güzel yolcu"

Sevgili Peygamberimiz, Mirac olayının Kudüs'ten sonrasını şöyle anlatır:

Cebrail aleyhisselam bana bir kap içinde Cennet şurubu, bir kap da süt getirdi. Sütü aldım. Daha sonra iki bardak daha sundular. Biri su, bir bal; ikisinden de içtim. Hazret-i Cebrail; "Bal ümmetinin kıyamete kadar devam edeceğine, su da, ümmetinin günahlarından temizlenmesine işarettir" dedi.

Sonra beraberce göğe yükseldik. Cebrail aleyhisselam birinci kat göğün kapısını çaldı. Sordular:

- Sen kimsin?
- Ben Cebrail'im.
- Peki yanındaki kim?
- O da Muhammed'dir.
- O'na göğe çıkmak için vahy ve Mirac daveti gönderildi mi?
- Evet, gönderildi.

"Merhaba gelen zata! Bu gelen, ne güzel yolcu!" dediler ve hemen kapı açıldı ve kendimi Âdem'in "aleyhisselam" karşısında buldum. Bana "Merhaba" dedi ve dua etti... Burada çok melek gördüm. Hepsi kıyamda huşu ve hudu ile durmuşlar "Subbuhün kuddusün Rabb-ül-melaiketi ver-ruh" zikriyle meşguldüler. Cebrail'e sordum:

- Bu meleklerin ibadeti bu mudur?
- Evet. Bunlar yaratılalıdan beri, ta kıyamete kadar kıyam üzere olurlar. Hak teâlâdan diledim ki, bu ibadeti ümmetime nasip etsin. Duamı kabul etti. Namazda olan kıyam odur.

Orada bir cemaate uğradım. Melekler, onların başlarını ezerler, tekrar eski halini alır. Yine döverler, yine eskisi gibi olurdu. "Bunlar kimlerdir?" dedim. "Cuma'yı ve cemaati terk edenlerdir. Rüku ve secdeleri tamam yapmayanlardır" dedi.

Bir cemaat gördüm. Aç ve çıplak idiler. "Bunlar kimlerdir?" dedim. "Fakirlere merhamet etmeyenler ve zekat vermiyenlerdir" dedi.

Bir cemaate uğradım. Önlerine nefis yemekler koymuşlar. Bir yanda da leş duruyor. O nefis yemekleri bırakmış, leşi yerlerdi. "Bunlar kimlerdir?" dedim. "Bunlar, helali terk edip, harama meyl edenlerdir. Helal malları varken, haram yiyen kimselerdir" dedi.

Arkasındaki yükün çokluğundan, harekete mecali kalmamış olan bir takım kimseler gördüm. O haliyle halka seslenip, üzerine biraz daha yük koymalarını istiyorlardı. "Bunlar kimlerdir?" dedim. "Bu kimseler, emanete hıyanet edenlerdir. İnsanların hakkını almış iken, yine zulmedenlerdir" dedi. Kendi etlerini kesip yiyen bir grup insana uğradık. "Bunlar kimlerdir?" dedim. Cebrail aleyhisselam; "Bunlar gıybet edenler ve söz taşıyanlardır" dedi.

Bir grup insana rastladık, dilleri kafalarından çekilmiş, şekilleri değiştirilip hınzır (domuz) suretine tebdil olmuş olarak azab olunurlar. Cebrail aleyhisselam; "Bunlar yalan yere şahidlik yapanlardır" dedi.

Bir kısım kadınlara rastladık. Yüzleri siyah, gözleri göktü. Ateşten elbiseler giydirmişler. Melekler onlara ateşten gürzlerle vururlar. "Bunlar kimlerdir?" dedim. Hazret-i Cibril; "Bunlar zina edenler ve kocalarını inciten kadınlardır" dedi.

Bir cemaat daha gördüm. Ateş, onları yakar, tekrar dirilirler, tekrar yakardı. "Bunlar kimlerdir?" dedim. "Bunlar babalarına asi olanlardır" dedi.

İkinci kat göğe çıktık. Cebrail aleyhisselam kapıyı çaldı. Kapı açıldığında, kendimi; teyze çocukları İsa ile Yahya bin Zekeriya'nın (aleyhimesselam) yanında buldum. Bana; "Merhaba" dediler. Ve duada bulundular...

Meleklerden bir cemaate rastladım. Saf bağlayıp durmuşlar, cümlesi rükuda idi. Kendilerine mahsus bir tesbihleri vardı. Devamlı olarak rükuda dururlar, başlarını kaldırıp, yukarı bakmazlar. Cebrail aleyhisselam; "Bu meleklerin ibadeti böyledir. Hak teâlâdan iste de ümmetine nasib olsun" dedi. Dua ettim. Kabul buyurup, namazda rükuu ihsan eyledi.

Sonra üçüncü kat göğe çıktık. Aynı sual ve cevaptan sonra, kapı açıldı ve kendimi Yusuf aleyhisselamın yanında buldum. Baktım ki kendisine güzelliğin yarısı verilmiş. Bana, "Merhaba" dedi ve dua etti...

Çok melek gördüm. Saf halinde, cümlesi secdede idiler. Yaratılalıdan beri secdede olup, kendilerine mahsus tesbih ile tesbih ederler. Cebrail aleyhisselam; "Bu meleklerin ibadeti böyledir. Allahü Teâlâdan iste ki, bu ameli ümmetine müyesser eylesin" dedi. Hak teâlâdan diledim. Kabul edip namazda size nasib eyledi.

Dördüncü kat göğe eriştim. Saf gümüşten yapılmış, nurdan bir kapısı var. Nurdan bir kilit vurmuşlar. Kilidin üzerinde, "La ilahe illallah Muhammedün Rasulüllah" yazılı idi. Sual ve cevaptan sonra kendimi, İdris aleyhisselamın yanında buldum. Bana "Merhaba" dedi ve duada bulundu. Allahü Teâlâ, onun hakkında (mealen); "Biz onu yüksek bir mekana ref'ettik" buyurmuştur. (Meryem suresi: 57)

Bir melek gördüm. Bir kürsi üzerine oturmuş, gamlı ve üzüntülü idi. Etrafında o kadar çok melek vardı ki, sayısını ancak Cenab-ı Hak bilir. Sağında nurani melekler gördüm. Yeşiller giymişler, çok güzel kokuları var. Her birinin güzelliğinden yüzlerine bakılamaz. Sol tarafında ağızlarında ateşler saçan melekler vardı. Önlerinde ateşten mızrak ve kamçılar var. Öyle gözleri var ki, bakmağa takat getirilmez. Taht üzerinde oturan meleğin, başından ayağına kadar gözleri var.

Daima önündeki deftere bakar, bir an gözünü ondan ayırmazdı. Önünde bir ağaç vardı. Kah sağ eliyle ondan bir şey alıp sağındaki nurani meleklere teslim eder, kah sol eliyle bir şey alıp solundaki zulmani meleklere verirdi. Bu meleğe nazar edince, kalbime bir korku geldi. Hazret-i Cebrail'e; "Bu melek kimdir?" dedim. "Azrail'dir. Bunun yüzünü görmeğe kimsenin takati yetmez" dedi.

(devamı 18. sayfada)

Sesiyle Aydınlatan Sahabi: Bilal-i Habeşi (r.a.)

Rukiye AYDOĞDU DEMİR
Diyanet İşleri Uzmanı

Taşların dahi dayanamayıp kapkara kesildiği çöl sıcağı öğle vakitlerinde dayanılmaz bir hâl alırdı. Mekke sokaklarında bu öğle vaktinde sıcağa rağmen insanları bir araya toplayan her ne ise gerçekten görülmeye değer bir şey olmalıydı. Kadın erkek çoluk çocuk toplanan kalabalıktan Ümeyye b. Halef'le Ebu Cehil'in gür ve bir o kadar da hiddetli seslerini seçmek hiç de zor değildi. Haksız da olsa kötünün, zorbanın, zalimin sesi gür çıkardı ne de olsa! Kalabalığa dikkatle kulak verildiğinde, alaycı, küçümseyici edalara kahkahaların karıştığı fark ediliyor ve sesin sahibinin adeta sesinin ağırlığıyla muhatabını ezmek istediği anlaşılıyordu. İşitilenlere bakılırsa muhatap her kimse işi zor görünüyordu. İnsanın üzerine çöken öğle sıcağının ağırlığından Ümeyye b. Halef'in sesinin o ürkütücü, aşağılayıcı ve bir o kadar da tiksindirici baskısından daha kötü ne olabilir diye düşünürken tüm bunların yanında hafif kaldığı bir manzara ile karşılaşıldı:

Ümeyye b. Halef, kölesi Bilal'i yere yatırmış, Bilal'in üzerine en az omzuna yüklenen kölelik kadar ağır bir kaya bindirmişti. Ve ardı arkası kesilmeyen sorularıyla, küstah tavırlarıyla onu canından bezdirmeye çalışıyordu:

"Söyle bakalım, Rabbin kim?" diyordu, ardından nefret, kibir, küçümseme bir bir yerini alıyordu yüzündeki çizgilerde zalim efendinin.

Bilal'in zayıf ve kuru yüzünde ise dinginlik ve metanet okunuyor, gösterdiği emsalsiz sabır, onun siyah tenine asalet katıyordu. Güneşin alnında nefes almakta zorlanan Bilal'in bir ara dudaklarının kıpırdadığı fark edildi. Ve onca karanlık ses arasında latif bir cevap yükseldi ondan. Ancak iyice kulak verildiğinde hissedilebilen bu ses, öğle sıcağında ferahlatıcı bir etki yapıyor ve Bilal, etrafında çöreklenmiş olan müşriklerin kesif karanlığını adeta sözleriyle dağıtıyordu: "Ehad! Ehad!" diyordu.

Üzerindeki baskı daha da artıyordu o zaman, işkenceler daha da çoğalıyordu. Yine aynı soru çınlıyordu Bilal'in kulaklarında: "Rabbin kim söyle!" İnanmadığı bir şeyi söylemeyi kabul etmiyordu dili ve kalbi imanla doluyken efendisinin Rabbini Rab olarak benimseyemiyordu. Sadece, "Benim dilim onu söyleyemiyor" diyebiliyordu.

Oysa efendileri karar vermişti onun hakkında. Köle değil miydi, ancak onların ilahlarını Rab edinebilirdi. Asla "Ehad" diyemez, Muhammed'in dinini kabul edemezdi. İzin almadan öğle vakitlerinde, özellikle geceleri Muhammed'i ziyaret etmek de ne demekti! Ümeyye b. Halef'in parmaklarından bile daha

Bilal "Allahu ekber" dediği anda O'nun dışındaki her şey küçülüyordu. Bilal "Eşhedü en lâ ilâhe illallah" diyor, sesinin ulaştığı her bir zerre buna şehadet ediyordu. Bilal "Hayyaale's-salah" dediğinde Peygamber mescidi müminlerle dolup taşıyordu. Bilal ezan okuyor, Allah Rasulü dinliyordu.

itaatkâr olan kölesi nasıl olur da efendisinin ilahlarından yüz çevirirdi!

Siyahi bir köleydi Bilal. Annesi Hamame köleydi. Babası Rebah köleydi. Köleler o dönemlerde kendi kararlarını veremezler, kendi inançlarını yaşayamazlardı. Onlara düşen sadece efendilerine itaat etmekti. Efendisi Bilal'i satın almayı başarmıştı ama onun imanını esir alamamıştı. Bilal'in aklı, vicdanı, cesareti köleleşmemişti. Korkusuzca kabul etti Muhammed'in dinini korkusuzca dile getirdi.

Mekke çöllerinde kızgın kayaların altında "Ehad!" diyordu Bilal. Gün geldi Bilal'in sesi Medine semalarında işitilir oldu. Allah'ın dini güçlendikçe Bilal'in sesi daha gür çıkar oldu. Artık Peygamber Mescidinde müminleri namaza çağırıyordu Bilal, Peygamber'in yanından hiç ayırmadığı müezzini olmuştu. Bilal "Allahü ekber" dediği anda O'nun dışındaki her şey küçülüyordu. Bilal "Eşhedü en lâ ilâhe illallah" diyor, sesinin ulaştığı her bir zerre buna şehadet ediyordu. Bilal "Hayyaale's-salah" dediğinde Peygamber mescidi müminlerle dolup taşıyordu. Bilal ezan okuyor, Allah Rasulü dinliyordu. Sonrasında Nebi'nin arkasında bütün bir kâinat kıyama duruyordu.

Sadece Peygamber Mescidi'nde yankılanmadı, Allah Rasulü'nün gittiği her yere eşlik etti Bilal'in sesi. Çok sevdiği müezzininin her an yanında olmasını arzuluyordu Nebi. Öyle ki biraz daraldığında, hemen ona seslenerek, "Kalk Bilal, namaza (çağır da) bizi namazla rahatlat!" diyordu. (Ebu Davud, Edeb, 78.) Bilal-i Habeşî, sadece müezzini değil, en yakın yardımcısıydı Allah Rasulü'nün. Gece koruması, gündüz gölgesi idi. Allah Rasulü seslendiğinde, hemen "Lebbeyk ve sa'deyk ve ene fedâük" diyerek hizmetine koşan, onunla birlikte açlığı da tokluğu da paylaşan o idi. Kimi zaman çok sevdiği Peygamberinin abdest almasına yardımcı oluyor, kimi zaman orucunu açması için ona 'sevik' hazırlıyordu. Bedir'de heyecanla Allah Rasulü'nün yanında savaşan, Hayber dönüşünde biraz uyuyup dinlensin diye nöbet tutan o idi. Bir Ramazan Bayramı'nda Allah Rasulü hutbe verirken elinden tutup destek aldığı da Arafat'ta veda hutbesini verirken devesinin yularını tutan da o idi. Nihayet Mekke fethedildiği zaman Allah Rasulü Bilal-i Habeşi'ye, bir zamanlar Ümeyye b. Halef'in kölesi olan, taşlar altında inletilen Bilal'e emretti de fetih ezanını Kâbe'nin üzerine çıkarak o okudu. Bir zamanlar "Ehad" diyen bu sesten, artık Allahü ekber nidaları işitiliyor, Bilal'in sesiyle Mekke semaları aydınlanıyordu.

Ve bu aydınlık, Bilaller ezanlar okudukça kıyamete kadar böyle devam edecekti...

ÜÇ KARDEŞ ÜÇ ALTIN

Dr. Şerife Nihal ZEYBEK

Masallar sadece çocuklar için değildir elbet! Çok dersler vardır masallarda, kıssadan hisse almayı bilene. Hayalle gerçek arasında bir yerdedir masal. Ama aslında hayatın tam içindedir bize öğrettikleriyle! Haydi, şimdi meşhur şark masallarından birine kulak verelim. Çocuksu bir heyecan ve merakla hissemize ne düşecek öğrenelim! Bir varmış, bir yokmuş. Ormanda ağaçlar çokmuş, çalışanlar tokmuş, tembellerin heybesi boşmuş. Yıllar önce uzak ülkelerin birinde yaşayan bir adam ve onun üç oğlu varmış. Adam giderek yaşlanmış, oğulları giderek büyümüş. Ama henüz hiçbiri iş güç sahibi değilmiş. Adam oğullarının geleceği için endişe etmeye başlamış ve bir şeyler yapmaya karar vermiş. Bir gün oğullarını yanına çağırmış hepsine üçer tane altın vermiş. "Evlatlarım artık büyüdünüz ben ise iyice yaşlandım. Artık kendinize bir yol çizmeniz, geçiminizi temin edecek bir iş sahibi olmanız lazım. Bu altınları alın, kendi geleceğiniz için harcayın." demiş.

Çocuklar altınları alıp gitmişler, babalarının söylediği günde eve geri dönmüşler. Hepsi tek tek altınlarla ne yaptıklarını anlatmış:

ÇALIŞAN KAZANMIŞ, İŞLEYEN DEMİR PAS TUTMAMIŞ, ERKEN KALKAN YOL ALMIŞ, TEMBELLİK YAPAN BATMIŞ. BİLGİNİN, ÖĞRENMENİN GÜCÜ ÇALIŞMAYLA BİRLEŞİNCE ZENGİNLİK ARTMIŞ…

Büyük olan; "Ben tarla aldım.", ortanca, "Ben koyun aldım.", en küçük oğlan ise "Ben okuma yazma öğrendim." demiş. Baba, çocuklarına tekrar üçer altın vermiş 'iki gün sonra gelin.' diye tembihleyerek göndermiş. Çocuklar iki gün sonra dönmüşler ve yine ne yaptıklarını anlatmışlar: Büyük oğlan; "Ben tarla aldım.", ortanca olan, "Ben koyun aldım.", en küçük oğlan ise "Ben dülgerlik öğrendim." demiş.

En sonunda babaları çocuklarını toplamış ve onlara şöyle demiş: "İçinizden biri parasını gereksiz yerlere harcadı. Böyle çocuğu evimde istemiyorum. O, en küçük kardeşinizdir. Ağabeyleri akıllı davranıp tarla aldı, hayvan aldı, ileride zengin olacaklar. Ama o, okuma yazma öğrendi, dülgerlik öğrendi. Parasını boşa harcadı, şimdi bir karış toprağı dahi yok." Kızgınlıkla sözlerini bitiren adam küçük oğluna çok kızmış, oğlunu adam olmaz düşüncesiyle zengin bir beye hizmetçi olarak vermiş.

Küçük oğlan, beyin hizmetinde çalışmaya başlamış. Bu sırada ağabeyleri işlerini iyice büyütmüşler. 'Ne de olsa artık zengin olduk.' diye düşünerek birkaç çalışacak adam tutmuşlar, kendileri tembel tembel evde yatmaya başlamışlar. Küçük oğlanı önce tarlasında çalışmakla görevlendirilmiş. Tarlada gayretle çalışmaya başlayan küçük oğlan okuma yazma bilmesi nedeniyle de yanında çalıştığı beyin işlerine yardımcı oluyormuş. O devirde okuma yazma bilen azmış. Bu durum Bey'in işlerini çok kolaylaştırmış. Bey zamanla oğlanın zekâsını ve özelliklerini iyice beğenmiş, onu kızıyla evlendirmiş. Düğün hediyesi olarak da oğlana yüklüce para ve mal vermek istemiş, ama oğlan; "Benim çalışmadan kazanılan malda mülkte gözüm yok. Bana sadece ev yapmama yetecek kadar para veriniz." demiş. Öğrendiği dülgerlik ile Bey'in ona verdiği parayla kendine öyle güzel bir ev yapmış ki, görenler hayran kalıyorlarmış. Bundan sonra kim ev yaptıracak olsa onu çağırmaya başlamış. Yaptığı güzel evlerle adı, şanı yayılmış. Kendi emeği, alnının teri ile kazanmış, kazanmış, çok zengin olmuş. Başarılı ve refah içinde bir ömür sürmüş. Ee ne demişler; çalışana Allah verir.

Bu arada ağabeylerine ne olmuş biliyor musunuz? Büyük ağabeyi tarlasına güvenmiş, malını kaybetmiş, borç içine düşmüş. Ortanca ağabeyi de yanında çalışanlara koyunları bırakıp, tembelliğe düşünce koyunları çalınmış, o da darda kalmış. Çalışan kazanmış, işleyen demir pas tutmamış, erken kalkan yol almış, tembellik yapan batmış. Bilginin, öğrenmenin gücü çalışmayla birleşince zenginlik artmış... Gökten üç elma düşmüş; biri hakkıyla çalışanlara, biri sabah erkenden işe koyulanlara biri de bu masalı okuyanlara...

İslâmı seçen fotoğraf sanatçısı:

AHMED EKHARD KRAUZEN

Ahmed Ekhard Krauzen, Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da yaşamakta olan mühtedi bir fotoğraf sanatçısı. Sanatını icra ediş şekli İslami kültürle doğrudan bağlantılı...

Ahmed Krauzen, tam adıyla Ahmed Ekhard Krauzen, Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da yaşamakta olan mühtedi bir fotoğraf sanatçısı. Sanatını icra ediş şekli İslami kültürle doğrudan bağlantılı ve belki de eserlerinin kendine has konsepti bakımından düşünürsek Krauzen alanında tek dahi olabilir.

Mısır ve Sudan ziyareti hayatını değiştiriyor

Ahmed Ekhard Krauzen uzun yıllardır Kophenag'da ikamet etse de aslen Almanyalı. Almanya'nın sanayi bölgesi olan Ruhr'un Aahen şehrinde dünyaya gözlerini açan Krauzen, baskın şekilde Katolik olan bir toplumun içindeki Protestan bir ailede yetişmiş. Kendi deyimine göre 60 ve 70'lerin politik atmosferi kişiliğinin oluşmasında etkili olmuş. 1977'de ilk fotoğraf makinesini alıyor ki bu Rus yapımı makine çok sonraları başlayacak olan fotoğrafçılık serüveninin ilk adımı sayılabilir. 1978'de ise Almanya'dan ayrılıyor.

Bir sene sonra büyük bir yolculuk yapmaya karar veriyor ki hayatının en kritik dönemi de bu kararla beraber başlıyor denebilir. Hayata dair arayışta olan ve kafasındaki "derin" sorulara cevaplar arayan Krauzen çareyi seyyah olmakta arıyor. Yaşam ve ölüme dair sorularına dair bir cevap bulacağını hissederek ve tabii yanına kamerasını da alarak 6 yıl sürecek yoluna koyuluyor. Asya, Afrika ve Yeni Zelanda'yı kapsayan bu büyük yolculuğu sırasında büyük değişimler geçiriyor. Ancak tüm bu seyahat rotasındaki onun için en mühim duraklar Mısır ve Sudan oluyor, zira gezisinin bitiminden yaklaşık 10 yıl sonra meyve verecek tohumların zihnine burada atıldığını görüyoruz Krauzen'in anlattıklarından yola çıkarak. Mısır ve Sudan'da karşılaştığı insanlardan aldığı ilham ve öğretiler onun hayata bakışını kökten değiştirmiş ve İslam'ı seçeceği yolun taşlarını döşemiş.

Avrupa'nın estetik zevk açısından en nadide parçaları camiler

1989'da mekanik teknisyenliği eğitimini tamamlayan ve mühendislik kariyerinin peşinden gitmesi düşünülen Krauzen, 1990 yılında gittiği İtalya'da 2 yıl çalışıp döndükten sonra yaptığı işten hiç haz duymadığına karar veriyor. Tam bu dönemde yani 1992'de

Müslüman oluyor, kendi deyimiyle "sonunda İslam'ı kucaklıyor". Derin zihinsel dönüşümler geçirdiği bu süreçte ise İslamiyet'i seçişinde büyük önem atfettiği kamerasına yani fotoğrafçılığa dair önü alınamaz bir tutku besliyor. Bu sebeple onun için basit bir sanat olmayıp İslami kavrayışında çok önemli bir yere sahip olan fotoğrafçılığa gönül vermeye karar veriyor. Profesyonel eğitim alıyor. Bu arada 1995'te kendisinden 4 çocuk sahibi olacağı eşiyle evleniyor.

İşte tam bu noktada Ahmed Krauzen'i bize ve binlerce takipçisine eriştirecek fotoğrafçılık serüveni başlıyor. Ahmed Krauzen, zihinsel dönüşümünü ve fotoğrafçılığa atfettiği manayı sanatını icra ederken motivasyon olarak kullanıyor. Özbeöz Avrupalı bir Müslüman, bir mühtedi olarak durumuna en uygun şeyi yapıyor ve sanatsal üretiminde "Avrupa'da İslam" konseptine odaklanıyor. Tabi ki Avrupa'daki İslami yapıların estetik güzelliği de onu bu konsepte odaklanmaya itiyor. Avrupa'nın çok yüzlü, dışa açık ve barışçıl bir harmoniye sahip olduğunu, olabileceğini gösterme amacı güdüyor. Sırf Müslümanlar ve gayrımüslimler arasında da değil, Avrupa'daki Müslüman topluluklar arasında da bu harmoninin var olduğu düşüncesini taşıyor. Bu perspektiften yaklaşan bir kişi olarak Krauzen, Avrupa'daki Müslüman yapıları ve bilhassa camileri Avrupa kültürünün bir "yabancısı" değil zenginliğini besleyen bir parçası olarak görüyor, gösteriyor. Hatta Avrupa'nın estetik zevk açısından en nadide parçalarının camiler olduğunu düşünüyor. Tüm bunlardan ötürü camilerin, minarelerin yasaklanması bir yana, Krauzen'e göre zengin Avrupa kültürünün bir parçası olarak yapımının desteklenmesi lazım.

Fotoğraf sanatını İslami literatürle besliyor

Ahmed Krauzen'in bu yaklaşımı ve Avrupa'da fotoğrafçılık sanatına getirdiği yeni soluk, onu belli bir bilinirliğe eriştiriyor. Ortaya koyduğu ürünler sadece Danimarka'da değil, Almanya, İtalya, İngiltere, Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri gibi birçok ülkede sergilerde sergilenmiş durumda. Hatta Avrupa'da İslam konseptinde daha da derinlere giden Krauzen

sadece camileri değil, Müslüman mezarlıklarını, kaligrafileri vb. birçok şeyi fotoğraflıyor. Fotoğraf sanatını İslami literatürle besliyor. Belki de alanında bu kadar derine gidişi ve konseptine böylesine dört elle sarılması, Krauzen'i alanında özel bir konuma getiriyor.

Deniz BARAN

KONUK AĞIRLAMA KÜLTÜRÜMÜZ

Doğunun öyküsü Kenanlı bir çobanın sofrasında başlar... Gelip geçen herkesi güler yüzle ağırlayan, geniş gönüllü, cömert bir bilgedir bu çoban. Hakk'ı bir bilen, Rabbinden başkasına eğilmeyen, salih bir çocuk dileyen, peygamberlik şeceresinin gövdesi kutlu bir adamdır o. Bütün semavi kitaplar onun âlicenaplığını anlatır. Cömertlik ve konukseverliği semadan konuklar celbeder hanesine. Onu kutlu yapan, hali hazırda milyonlarca inanmış insana her gün 'Nasıl bereketlendirdiysen İbrahim ve ailesini... işte öyle bereketlendir... Muhammed, ailesi ve onun ümmetini'0' duasını ettiren işte bu özelliğidir. Halil-ür Rahman İbrahim'dir o.

Binlerce yıldır yaratıcıya varmak için yol arayan insanlığın önünde yürüyen İbrahim'den bize kalan bir değerdir konuğa saygın davranmak. Selamına mukabele etmek, ikram etmek, hoşnut kılmak...

Dünyanın her dilinde 'konuk' kelimesi vardır. Dünyanın her yerinde 'konuk olmak' aşağı yukarı aynı anlamı ifade eder. Fakat doğuda bu kavramın ilahi çağrışımları da bulunmaktadır. Doğuda hangi dinden olursa olsun konuk bir yanıyla semavidir, bir yanıyla kutsaldır. Beraberinde bereket getirir, ev sahibini muteber kılar.

İbrahim, gökten haber getiren melekleri nasıl karşıladıysa, insanlık binlerce yıldır konuklarını öyle karşılamaktadır. 'Hoş geldiniz' diyerek, Safalar dileyerek... Hem hanenin, hem gönlün kapılarını açarak... Çünkü göklerden haber taşıyan son elçinin 'Allah'a ve ahiret gününe inanan, misafirine ikram etsin'(2) buyurduğu rivayet olunur. Bu yüzden misafire izzet, ikram olunur. Duası makbul bilinir, incinmesinden korkulur. Bu yüzden kapıyı çalan herkes Tanrı misafiri' olarak görülüp kabul olunur. Bu sebeple misafirperverlik 'Mekarim'ül ahlak'tan sayılır/3'

Doğuya yüksekten bakıp ayrıntılarını anlamak için yorulmayı göze alamayan Çatıya göre doğulunun konuk severliğinin ardında yatan sebep yokluk ve ihtiyaçtır. Kendisi de ihtiyaçlı olan doğulu için paylaşmak, yolda kalmışa kapı açmak, yabancıya gülümseyip hoş karşılamak aynı zamanda kendisi için de başka diyarları güvenli kılmak, başkalarından emin olmak arzusunun bir tezahürüdür. Oysa doğu, farklılıkların ahenk arzettiği bir geleneğin üzerinde durmaktadır. Doğuda yabancı olmak merak uyandırır. Doğulu karşılaştığı insana barış dilemeyi, güven telkin etmeyi önemser. Bu tavırda İbrahim'in geleneği kadar, doğunun uçsuz bucaksız genişliği ve kültürel renklerin çeşitliliği de etkilidir.

İkramda ve hizmette kusur etmek hem ayıp hem de günahtır.

Türkler, Tanrının vahyini duymadan önce de yaşadıkları uçsuz bucaksız bozkırda bu güven ihtiyacının bir sonucu olarak kendilerine düşmanca yaklaşmayan her yabancıyı içlerine almak ve gönlünü hoş etmek konusunda istekliydiler. Tuz ve ekmekle karşılarlardı konuklarını. Tuz ağız tadını, ekmek karın tokluğunu simgelerdi. Kişi tuzunu tadıp ekmeğini yediği kimsenin dostu ve yakını oluverirdi. Dilimize yerleşmiş 'tuz ekmek hatırı' deyiminin kökü olan bu ritüel Asya içlerinden Ortadoğu'ya kadar çok geniş bir coğrafyada tanınıp uygulanır.

Doğunun görkemli çağlarını yad eden 'Bin bir Gece Masalları'nda değinilir tuz ekmek hatırına. 'Açıl susam açıl!' sırrını öğrenen Ali Baba'yı öldürmek üzere evine gelen Kırk Harami Başı'nın kendisine ikram edilen tuzu kabul etmeyişi, yemeğini tuzsuz istemesi üzerine şüphelenen cariye Mürgücihan, gelenin konuk olmadığını anlayıverir. Develerin üzerine yüklenmiş küpler içindeki kırk haramiyi liderlerinin tuz çekincesi ele verir. Bin yıldır görkemli saraylarda, kibar konaklarında, çöl haymelerinde ve çadırlarda bu masallarla büyüyen doğulu çocuklar için tuz ve ekmek, insanca paylaşımın, güvende olmanın ve ikram görmenin ifadesidir.

Türk'ün atının erdiği, ayağının değdiği tüm coğrafyalarda tuz ve ekmek ritüeli sürdürülegelen bir gelenektir. Polonya Tatarlarından Gagavuzlara, Kırımlılardan Başkurtlara, Ural'dan Moğol çöllerine kadar hâlâ her hatırlı yabancıyı tuz ve ekmekle karşılamak devlet protokolüne bile girmiş bir teamül olarak bugün de yaşatılmaktadır.

İster Gobi Çölünde bir göçebe çadırı, ister Afganistan›da bir toprak damlı ev, Bosna›da bir malikane yahut İstanbul›da bir sahilhane... Neresi olursa olsun, haneye giren konuk, ev sahibinin koruması altındadır. Evin en mutena köşesi ona ayrılır, rahat etmesini sağlayacak tefrişat imkan ölçüsünde sağlanır. Konuğun şerefine ailenin günlük sofrasında bulunmayan zahmetli yemekler hazırlanıp ikram edilir. Dede Korkut Masallarında olduğu gibi 'attan aygır, deveden buğra, koyundan koç' kesilmese de misafir edenin yaşadığı coğrafyaya ve ait olduğu yerel kültüre göre at sütü, geyik eti, sebzeli börek yahut kahve aynı civanmertlikle, aynı geniş gönüllülük ve incelikle konuğa sunulur. Ev sahibi de konuk da binlerce yıldır süregelen uygulamaların kendilerine yüklediği sorumluluğun bilincindedir?

Enis DEDEBEY

Nebevi İlkelerle Komşuluk

Dr. Sabri TÜRKMEN
Elazığ Harput Eğitim Merkezi Md. Öğret.

Komşuluğun hedefi; sevinci ve mutluluğu paylaşmak, darlık anında yardımlaşmak, sıkıntıları gidermede el ele vererek, zorlukları aşmaya çalışmaktır. Gerekli zamanlarda ziyaretleşmek, diyaloğu kuvvetlendirmek, İslam'ı anlayıp hayata tatbik konusunda birbirine destek olmak, fertlerin gizli hâllerini örtmek, "emr-i bi'l-ma'ruf nehy-i ani'l-münker" görevini ifa etmek Müslüman komşuların temel görevleri arasındadır.

İslam dinine göre, hak ve sorumluluklar açısından aile fertlerinden sonra komşular gelir. Allah ve Rasulü komşuların birbirlerine iyilik etmelerini emretmiştir. Sevgili Peygamberimiz, toplum huzurunun kaynağı olan fertlerin, karşılıklı hukukunu ve sosyal çevreye karşı sorumluluklarını, birçok hadis-i şerifte zikretmiştir.

Cebrail (a.s.)'in tavsiyesi doğrultusunda Allah Rasulü komşuya ikram ve ihsanı teşvik etmiş, hatta tarihî Veda Hutbesi'nde de komşuluğun ehemmiyetini özellikle vurgulamıştır. Sahabe-i kiramdan Ebu Umame (r.a.) diyor ki: "Veda haccında devesinin üzerinde Rasulüllah (s.a.s.) "size komşunuza (iyi davranmanızı) tavsiye ederim" sözünü o kadar çok zikretti ki, kendi kendime komşuyu komşuya mirasçı kılacak dedim." (Tirmizi, Birr, 28, IV, 294.)

Müslüman, komşusunu himaye edip ona eza vermemekle, ona ikram ve ihsan etmekle yükümlüdür.

Peygamberimiz (s.a.s.) "Allah'a ve ahiret gününe inanan, komşusuna eziyet etmesin." (Buhari,

Nikâh, 80, V, 1978.) buyurmuştur. Komşuya yapılan eziyet maddi veya manevi olabilir. Maddi kötülük; evine, bahçesine, malına mülküne tecavüz etmek, onları bozmak, yıkmak, kirletmek, zorla ele geçirmek, onu dövmek ve hırpalamaktır. Manevi kötülük; ırz ve namusa tecavüz etmek, aile sırlarını çevreye yaymaktır.

Müslüman, komşusuna iyilik yaparken akide/din veya ırk ayrımı gütmez. O, komşusuna iyilik ettiği zaman onun dinini, mezhebini veya cinsiyetini sormaz. Müslümanın iyiliği, sadece akraba veya Müslüman komşularına değil, aynı zamanda gayrimüslim komşularadır da. Peygamberimiz (s.a.s.), komşusu ister Müslüman ister gayrimüslim olsun, onlara cömert davranırdı. (Alusi, Ruhu'lMeâni, IV, 43.) Çünkü İslam, dinlerine ve mezheplerine bakmaksızın bütün insanlığa hoşgörü ile bakar.

MALKOLM X NASIL MÜSLÜMAN OLDU?

GENÇLİĞİ

Malkolm X'in gençliği hiç birimizin düşünemediği bir gençlikti. Demir yollarında çalışırken trenle Newyork'a gidip geliyordu. Newyork'u özellikle de Harlem'i çok sevmişti. Harlem New york'un bizim deyimimizle bir mahallesiydi, burası zencilerin mekanıydı. Malkolm artık hayatını burada sürdürmeye içten içe karar vermişti. Malkolm'un hayallerinin şehriydi Harlem..! Güzel giyimli, gösterişsiz, medeni zencileri hayatında hiçbir zaman bir arada görememişti.

1942 yılında 17 yaşındayken şikayetler üzerine demir yollarındaki işinden atıldı. Sonra Harlem'de hayran kaldığı bir barda işe başladı. İşini çok seviyordu, hiçbir zaman işine geç kalmadı. Bu bar onun deyimiyle bir mektepti(!). Burası; dümencilerin, hırsızların, esrar satıcılarının ve ...... pazarlayanların takıldığı, Harlem'in birkaç barından birisiydi.

Burada çalışırken bir çok şeyi öğrenmişti, kendisi de esrarlı sigara satmaya başladı. Esrarlı sigara işinden iyi para kazanmaya başlamıştı. Artık paraya para demiyordu. Gün geçtikçe stoklarını daha da arttırıyor, çok tanındığı için müşteri bulmakta hiç zorluk çekmiyordu. Narkotik polisleri artık onun da esrar sattığının farkına varmışlardı. Kanun gereği üzerinizde esrar bulamazlarsa suçlayıp kimseyi içeri almıyorlardı. Malkolm da, içi boşaltılmış ayakkabı topuklarında, şapka astarlarının arasında esrar taşımanın arık modası geçtiğinden, esrarı bir paket yapıp koltuğunun altına sıkıştırıp, geceleri çalıştığı için takip edildiğini anladığında hemen bir köşeye çekilip paketi koltuğunun altından çaktırmadan bırakıyordu. Karanlıkta yaptığı bu numarayı kimse çakmıyordu tabi. Polis daha fazla takip etmeye başlayınca boş bir sigara paketine, ya da Kızıl Haç'ın boş yara bandı paketlerine koyuyor, parasını aldıktan sonra müşteriye bıraktığı yeri tarif ediyordu.

Polis onun peşini bırakmamakta kararlıydı, böyle insanlar için polisin çok yöntemleri vardı. Kalabalık arasında ceplerine esrar koyup delil göstermek, evini belirleyip gizli bir yere esrarı saklamak...Malkolm bunu bildiği için devamlı ev değiştirmek zorunda kalıyordu. Polisin kendisini listeye aldığını haber alınca, Malkolm'un bir arkadaş: ortalık sakinleşinceye kadar biraz seyahat etmesini önerdi. Malkolm daha önce demir yollarında çalıştığından bedava seyahat etme kartına sahipti. Aklına yeni bir fikir geldi: Orkestra guruplarının peşinden gitmek. Orkestra guruplarının çoğunu tanıyordu ve hemen hepsi Malkolm'un müşterisiydi.Artık seyyar eroin satıcısı olmuştu. Bu şekilde bütün doğu sahillerini dolaşarak orkestrayla turneye çıkan guruplara esrarlı sigara satıyordu.O güne kadar kimse seyyar esrar satıcısına rast gelmemişti Amerika'da!.. Sonra ani bir kararla esrar satma işini de bıraktı.

Bu arada askere çağrılıyordu. Ancak bütün zenciler gibi o da askerlik yapmamak için her yolu deneyecekti. Akli dengesinin yerinde olmadığını ispatlamak, çeşitli haplar kullanarak kalbi ya da ciğerleri tahrip edip kendisini çürüğe çıkarmak. Ancak devlet bu oyunları bildiği için askere gideceklerin yerlerini tespit eder, ajanlar onları takibe alırdı.Malkolm artık gittiği kalabalık yerlerde askere gitmek istediğini sağa sola bağıra bağıra söyler oldu. Bunu akli dengesinin yerinde olmadığını göstermek için yapıyordu tabi.

Askerden gelen cep pusulasını alıp, en acayip zoot elbisesini giyip, saçlarını kırmızıya boyayıp, bir çalılık gibi kıvırdıktan sonra askeri şubeye gitmiş içeri dalıp, sıraya falan bakmadan; herkesin önüne geçip: "hadi koçum bitir şu işi de, ben gidip general olmak istiyorum, kafasının ortasından vuracağım o düşmanları.." demiş sonra onu da sıraya aldılar. Malkolm bu arada yine sayıklıyordu: gidip en büyük general olacaktı, savaşacaktı!. Adamlar bu halini görünce Askeri psikiyatri kliniğine sevk ettiler Malkolm'u. Burada psikologa çeşitli numaralar yaptı: psikolog onu dinlerken, Malkolm ikide bir arkaya bakıyor, sanki kendisini dinleyen biri varmış gibi, kapıları aralayıp duruyordu. Sonra psikologun kulağına eğilerek "bak babalık! ben güneye gideceğim, zencileri örgütleyip, ne kadar beyaz fellah varsa öldüreceğim" demişti. Doktor bunları duyunca elindeki kalemi düşürmüş, kalemi aldıktan sonra Malkolm hakkındaki nihai kararını vermiş. Malkolm böylece askerden de yırtmış oluyordu...

Amerika'da yaşayan zenciler üniversite mezunu ise ancak bir hademe ya da hastanelerde ve devlette ayak işlerini yapıyorlardı. Hal böyle olunca zencilerin çoğu kolayından yaşamak, çalışmadan kazanmak, dümen çevirmek işleriyle meşguldü.

Amerika'da yaşayan bir zencinin yıllık geliri beş bin dolar iken, bir beyazın geliri en az yirmi beş –otuz bin dolar arasında değişiyordu. Hal böyle olunca büyük kentlerin zenci mahallelerinde mektep yüzü görmemiş, gitmişse de bitirememiş on binlerce kişinin aklı fikri bir dümen çevirip de hayatını sürdürmektedir.Bu ahlaksızlık batağına düşmüş kimselerin ne yaptığını, nereye gittiğini, bu işin sonunun nereye varacağını düşünmeleri için, bir vicdan muhasebesi yapabilmeleri için hiç vakitleri yoktu.

Şimdiye kadar dümencilerin esrarcıların, kumarbazların, piyangocuların arasında büyümüştü Malkolm. Amerika da yaşayan, hele Harlem'de yaşayan zenciler için erdem ya bir çete kurmak, ya en iyi hırsız olabilmek, ya da bir düzen kurup öylece kendine göre hayatı geçirip gitmekti... Malkolm da artık çetesini kurmuş, hırsızlıklara başlamıştı. Bir ara işler kesat gidince piyango biletleri satmaya başladı. Piyango bileti aldığı kişi ile sorun yaşayınca Boston'a gitti. Burada hırsızlık çetesi kurdu. Kurduğu bu hırsızlık çetesi üç erkek ve birkaç tane beyaz kızdan ibaretti. Malkolm özellikle beyazlardan seçmişti ki bu kızları. Onlar Boston'da oturan zenginlerin evlerine gidiyor, evin planını çıkarıyor, gösterişe düşkün kadınlar neleri varsa

belli ettikleri için, işleri çok kolay oluyordu. Sonra yaptıkları planı getiriyorlardı, kıymetli eşyaların yerlerini bile belirtiyordu bu planlar. Geriye eve girip yapılan planın uygulanması kalıyordu. İşleri çok iyiydi; ancak bu yolun sonunu tahmin etmek herkes için çok kolay olsa gerek...

YAKALANIŞI

Aşırdıkları şeylerden çok hoşlarına giden olursa kendilerine ayırıyordu çete üyeleri, Malkolm da hoşuna giden bir saati kendisi için ayırmıştı. Saatin küçük bir tamiri gerekiyordu. Ancak bu saatten Boston'da birkaç tane vardı, saatin sahibi nasıl bir tamir gerektiğini polise bildirmişti. Malkolm kırık bir taşını değiştirmek üzere saati tamirciye verdi. Götürdüğü saatçi iki gün sonra gelip almasını söyledi, iki gün sonra Malkolm saatçiye uğradığında saatçi ilk önce parayı istedi, Malkolm parayı uzattı, ancak saati alamadan dedektifler Malkolm'u kelepçeleyip götürdüler karakola. Daha sonra çete üyelerinin dairelerinde bir sürü delil ele geçirdiler: kürk mantolar, mücevherler, mesleki aletler ve Malkolm'a ait silahlar.

1946 yılının Şubat ayında arkadaşı Şorti ile birlikte, mahkeme kararıyla, bileklerine kelepçe vurulduktan sonra, Çarılstoun eyalet hapishanesine havale edildiler. Malkolm o zamanlar daha yirmi bir yaşını bile doldurmamıştı. Hapishaneye girdiği ilk günlerde bedensel olarak çok acı çekiyordu; çünkü içeriye girer girmez uyuşturucularla birden ilişkisi kesilince, yılan gibi kıvranacak hallere düşmüştü. Hapishanenin psikiyatrisi ilgilenmeye kalkınca, Malkolm'dan bütün bildiği küfürleri duymuştu, aynı gazaba bir süre sonra hapishanenin papazı da uğramıştı.

Hapishanedeki ilk yılı çok zor geçmişti. Buraya alışmak bütün insanlar için çok zordu, ancak alıştıktan sonra oranın bir parçası oluverirdiniz. Malkolm ilk yılında yemek sırasında elinden tepsiyi düşürmek, numarası okunduğunda cevap vermemek, uyuşturucu krizine girdiğinde hücresindeki her şeyi dışarı fırlatmasından dolayı devamlı katıksız hücre hapsi yiyordu. Hücreye girdiğinde avazının çıktığı kadar bağırıp devamlı İncil'e ve Tanrıya küfürler yağdırıyordu. Bundan dolayı Malkolm'a hapishanedekiler "İblis"demişlerdi.

Hapishanede de Bimbi diye birisi vardı. Çok güzel konuşan ve devamlı kitap okuyan birisiydi. Malkolm bu sıralarda kendisini sıradan bir dinsizden çok ileri görüyordu. Bir gün Bimbi'nin dinsizliğe karşı konuşmasından sonra, Malkolm artık dine, kitaba falan rast gele küfretmez olmuştu.

İSLAM'LA TANIŞMASI ve MÜSLÜMAN OLUŞU

1948 yılında Malkolm Konkord Hapishanesine nakledilmişti. Burası eski yerine göre daha güzeldi. İşte bu günlerde küçük ağabeyi Filibert'ten bir mektup aldı. Mektupta: "Siyah adamın doğal dinini keşfettiğini" ve İslam cemaati diye bir şeye katıldığını yazıyordu kardeşi. Ayrıca kurtuluşa ermesi için Allah'a dua etmesini istiyordu. Sonra kardeşi Reginald'dan da bir mektup aldı. Bir sürü havadisle birlikte "Malkolm sakın domuz eti yeme ve sigara içme artık. Hapisten nasıl kurtulacağını anlatırım sonra sana" diyordu kardeşi... Malkolm bu cümleyi okuduktan sonra aklına bin bir türlü şeyler geliyordu: domuz eti yemeyince ve sigara içmeyince insanda hapisten çıkaracak bir hastalık mı beliriyordu, ya da Newyork askerlik şubesine yaptığı psikolojik numaranın bir benzerimiydi bu...

Kardeşinin dediklerini aynen uygulamaya koydu. Bir gün öyle yemeğinde domuz eti vardı. Tabağına koymadan karavanayı yanındakine verdi. Sigarayı bırakmak çok zor değildi onun için, katıksız hücre cezasında günlerce sigarasız kalmaya alışmıştı. Sabırsızlıkla kardeşi Reginald'ın geleceği günü bekliyor ve bu numaranın ne anlama geldiğini bir an evvel öğrenmek istiyordu. Sonunda bir gün çıktı geldi kardeşi Reginald. Ancak, Malkolm'un merak ettiği konuya hemen girmedi, öylesine sıradan biraz konuştuktan sonra, tasarlanmamış bir konu gibi Malkolm'a sordu: "Malkolm, bil bakalım akla hayale gelebilecek her şeyi, bilinebilecek her şeyi bilen insan kim olabilir?" "Herhalde tanrı gibi birisidir" bu dedi Malkolm. "Her şeyi bilen bir insan var, Tanrı bir insandır,adı da ALLAH'tır" dedi kardeşi. Reginald anlatmaya devam ediyordu: "Allah'ın 360 derece ilmi olduğunu, bu ilmin bütün ilimleri kuşattığını, şeytanın ise sadece 33 derece ilmi olduğunu ve buna da masonluk dendiğini söyledi. Sonra Tanrının Amerika'ya indiğini, Elijah adındaki bir zata siyah adam suretinde göründüğünden söz etti. Ayrıca şeytanın da bir insan olduğunu ve bütün beyazların şeytan olduğunu söyledi.

Malkolm'un kafası allak bullak olmuştu, gözlerinin önünden tanıdığı bütün beyazlar bir şerit gibi geçti evet kardeşi haklıydı; Newyork'taki Beyazlar,Polisler, ilk okulda kendisi Avukat olmak istediğin söylediğinde "niçin Marangoz olmuyorsun?" diyen öğretmeni, hele Masonlar!..

Malkolm bu arada Norlfok hapishanesine gelmişti. Burası diğer hapishanelere nazaran çok daha güzeldi. Bu hapishanede çirkin dedikodular, sapıklıklar, rüşvet gibi şeyler olmadığı gibi, herkesin kendine ait bir odası vardı. Nefret kusan gardiyanların yerine eğitimci gardiyanlar vardı. Buranın en güzel yönlerinden bir tanesi de kütüphanesinin olmasıydı. Zengin bir milyoner bağışlamıştı kütüphaneyi ve mahkumlar istediği gibi kitap okuyabiliyorlardı.

Aradan birkaç gün geçtikten sonra kardeşi Reginald tekrar geldi ve Malkolm'un kafasında ilk kez yer bulan ciddi düşünceler bırakarak gitmişti. "Düşünebiliyor musun kim olduğunu bile bilmiyorsun" demişti Reginald. "Bitip tükenmek bilmez hazineleri olan, kralları medeniyetleri olan bir ırktan geldiğin halde bunu bilmiyorsun ne yazık ki. Şeytan beyazlar senden bunu gizliyorlar. Asıl soyadının ne olduğunu bile bilmiyorsun, bir zamanlar kendi ana dilin olan dilini duysan bir kelimesini bile anlamazsın. Beyaz şeytan aslınla ilgili bütün bilgileri çekip almış elinden. Seni katlederek, sana tecavüz ederek, seni atalarının tohumundan, anayurdunun bağrından koparıp getirdikleri günden bu yana sen bu beyaz şeytanın bitmek bilmeyen şeytanlıklarının kurbanı durumundasın."....

Amerikalı beyazlar; Zenci dedikleri bu insanlara kendi anavatanları olan Afrika'yı maymunlar gibi daldan dala atlayan vahşi siyahların, putperestlerin bulunduğu yer diye tanıttılar. Zencileri kendi öz vatanlarına ve ırklarına düşman ettiler, kendi dinlerini aşıladılar. Bu din Zenciye siyah olan her şeyin lanetli olduğunu, siyah olan her şeyden, hatta kendi kişiliğinden nefret ettiriyordu. Hıristiyan din adamları bu zencilere bir yanağına vurulduğunda diğer yanağını da çevirmeyi, acı çekerken gülmeyi, acıları sineye çekmeyi, boyun bükmeyi, alçak gönüllü olmayı öğretmişti. Onlara dualar edip ilahi okumayı, beyaz şeytanların elinin artığı şeylerle idare etmeyi, gerçek nimetleri öbür dünyadan beklemeyi, öbür dünya için yalvarıp, ama bu dünya nimetleri için fazla bir şey istememeyi öğretmişti! Köleci efendi bu dünyada kendi cennetinin tadını çıkarırken, Zenciye öbür dünya nimetine razı olmayı öğretmişti.

Malkolm, Norlfolk hapishanesinde öğrendi her şeyi... Burada günde sadece beş saat uyur ve saatlerce kitap okurdu. Gece "ışıklar kapansın" sesi onun kabusu olurdu, ancak dışarıdan sızan ışıkla kitap okuyabilirdi. Böyle kitap okuya okuya gözlerinin görme gücü iyice azalmış ve astigmat olmuştu. Ayrıca hapishanelerde mahkumlar arasında bir çok münazaralar yapılıyordu, Malkolm bunlara katılıyordu. Bu münazaralar onu ileride Vekil olduğunda yapacağı konuşmalara hazırlıyordu.

Kendi deyimiyle: "O sıralar, bir insan için en zor şeyi, fakat en büyük şeyi yapmak üzereydim; insanın zaten içinde var olan gerçeği, insanı çepeçevre kuşatan gerçeği kabul etmek üzereydim." Onun İslamı seçmesi aynı en azından Amerikalı beyazlara bir tepkiydi; Çünkü Elijah Muhammed daha çok ırkçıydı. Müslümanlığı tam anlamıyla bilmiyordu ya da açıklamak istemiyordu. Irkçılık söz konusu olunca, zenciler tabi ki daha kolay Müslüman oluveriyorlardı.

Hapishanede çok okuma imkanı buluyordu. Bütün doğu ve batı felsefesini okudu. Bir sözlüğü baştan sona kopya etti, yaklaşık bir milyon kelime...burada beyazlarla ilgili çeşitli gerçekleri öğrenecekti: Beyaz tüccarların koloniler kurarak Afrika Asya ülkelerine saldırışını, Haç'a hiçbir zaman İsa dininin ruhuna uygun olarak, içten pazarlıksız olarak el atmadıklarını;alçakgönüllüce, azizce insanca sarılmadıklarını... "Şeytan beyaz adam Şeytani mizacının gereği olarak siyah olan her şeyden nefret etmeyi öğretti bizlere. Beyaz olmayan bütün toplumları sömürdü. Ayrıca yeryüzündeki bütün dinler kendi mensuplarına tanıyabilecekleri, hiç değilse kendi ırklarına benzer bir Tanrı düşüncesi getirirken, beyaz köleci efendiler Zencilere kendi Hıristiyanlıklarını aşılamışlardı. Bu Hıristiyanlık ise 'Zenciye tıpkı köleci efendisi gibi sarı saçlı, soluk benizli, mavi gözlü adeta ecnebi tanrıya tapmasını salık veriyordu tabi ki."

(devamı gelecek sayıda)

BİZDE BÖYLE HASLETLER VARDI...

İsmail A. ÇAVUŞEV

Bir gün komşuluk bahsi açıldı yanımızda. Bazıları bu konuda çok iyi fikirler ortaya attılar. Bense teori bir yana, olayı konkre örneklerle açıklamayı yerinde buldum, zira işin nazariyesi kitaplarımızda geniş geniş anlatılmış. Anlatılmış da anlaşılmış mı? Açıklanmış, algılanmış da hayatta yerini bulmuş mu? O zaman birkaç örnek geldi aklıma. Onları paylaşmak istedim. Onlar komşuluk ile insanlık arasında ortada kalan konulardır, ama yine de paylaşmanın iyi olacağını düşünerek yazdım.

...Bir tanıdığım anlatmıştı: Balkan Savaşları, Birinci Dünya Harbi yıllarında Rodoplarda bir köye yaşlı bir kadın gelip sığınıyor. Yaşı, yetmişin üzerinde. Kimi, kimsesi yok. Bir zamanlar var mıymış, yok muymuş, kimse bilmiyor. Nereden geliyor, kimin nesi? Köyün kenarında sahiplerince terkedilmiş bir evceğize yerleşiyor. Derip topluyor, az buçuk yaşanacak bir hale koyuyor.

Köyün ileri gelir, sözü dinlenir erkekleri bir araya gelip olayı görüşüyorlar: Kış geliyor. Havalar gün günden değişiyor. Hasibe kadının odunu yok. Kapısını, penceresini onarmak gerek. Ya hastalanması olursa aşını, ekmeğini kim verecek? Suyunu kim getirecek? Ateşini kim yakacak?

O yıllar harp yılları, dert herkesin başında. Yine de kimse: „Beni bırakın, ben yapamam, edemem!" dememiş. Kavli karar alınmış. Herşeyler sıraya konulmuş. Hasibe kadına yalnızlığı, kimsesizliği bildirilmeyecek. Her sabah ocağının külü temizlenecek, ateşi yakılacak, suyu getirilecek, kahvaltısı sağlanacak...

Sık sık mahalleli aralarında: „Hasan, Hasibe yengenin odunu bitmiş. Şu işe bir bakıver!.. Hafize yenge, Hasibe ablanın suyu var mı, bir iki testi getiriverin!.." gibi davetlerle kışı geçirmişler, bahara çıkmışlar. Karlar kalkmış, dereler çağıl çağıl akmış. Artık kırlarda yenecek, ne gibi yeşillikler yetişmişse, derip toplanıp sofraya konuluyorsa, Hasibe kadının da sofrasından eksik olmuyormuş. Gönlü gözü gülüyormuş kadının. Böyle günlerde mahallenin çocuklarını topluyor, onlara öyle hikâyeler, öyle yakası açılmadık anlamlı masallar anlatıyormuş ki, bu defa pınara koşup testisini dolduran doldurana, çalı çırpı toplayıp ocağını yakan mı istersin çok olurmuş.

Bu olayı dinledikten sonra iki başka olay canlandı hafızamda. Çocukluğumda köyümüzün Yenimahallesinde Kör Hanife diye yaşlı bir kadın yaşardı. Bir göz odası ve bir kilerden ibaret evlerinde oğlu Topal Hasanla beraber günlerini gün ederlerdi.

Haftanın belli günlerinde Kör Hanife Nevriye yengelere çıkagelirdi. Aklında dertleşmek, görüşüp konuşmak diye bir niyeti olmadığını hepsi bilirlerdi. Çünkü Hanife yenge hemen her vakit yemek zamanı yaklaştıktan sonra çıkagelirdi. Hanenin köpeği olmadığını bildiği için sokak kapısından yavaşça girer, bahçe kapısının iç tarafında bitiverirdi. Nevriye abla onu görünce: „Hoşgeldin, Hanife yenge, geç otur, der, fırınlık önündeki yerlerine davet ederdi. Nevriye ablanın: „Nasılsın? Ne var, ne yok Yenimahallede?" gibi birkaç beylik sorusuna verdiği bir iki kelimelik cevaptan sonra pek bir şey konuştukları olmazdı. Ta neden sonra Nevriye abla kalkar, bir iki baş soğan alıp doğrar, varsa içine biraz sızırma koyarak bir yemek pişirirdi. Ondan sonra da bir sahana biraz yemek koyar, bir dilim ekmek keser:

Hanife yenge, sen ye, doyur karnını! Ahmetle çocuklar geç gelirler, bekleme onları! der, Hanife yengeyi sofraya davet ederdi.

Ancak Hanife yenge yemeğe uzanır uzanmaz:

– Gene soğanlı yemek yapmışsın! Benim soğanlı yemek yemediğimi bilmiyor musun? diye takaza etmeyi de unutmazdı.

Nevriye abla onun bu şaşmayan takazasını yaşlılığına tutar:

– Ne yapayım, elde avuçta bir şey yok ki. Soğansız yemek de olmuyor! der, geçiştirirdi.

Hanife yenge karnını doyurdu mu usulcacık sofradan kalkar, geldiği gibi yine elindeki değneğine dayana dayana sessizce Yenimahallenin yolunu tutardı.

Ertesi gün Hasan amcaları gelir, hemen aynı yere otururdu.

– Ne var, ne yok amca? sorusuna verdiği cevaptan sonra Hasan amca da masum çocuklar gibi sessizce oturup beklerdi. Nevriye abla tekrar kalkar, birkaç soğan doğrar, acele bir yahnı yapardı. Ondan sonra da çocuklara dönerek:

– Kalkın, Hasan amcamızın eline çanağı getirin, ellerini yıkasın! derdi.

Çocuklardan ayakta olanı koşar, çanağı, ibriği, peşkiri kapar, Hasan amcanın eline su dökerlerdi. Hasan amca ellerinin ancak parmak uçlarını ıslayacak kadar ellerini yıkar, kurulardı. Nevriye abla?

- Amca, sen buyur, otur, karnını doyur. Ahmet, çocuklar geç gelir! derdi.

Hasan amca yavaşça sofraya yanaşır, karnını doyurur, yine geldiği gibi sessiz sadasız kalkıp gidiverirdi...

Bu hareketlerine karşılık Nevriye abla bir iyilik, bir karşılık beklemezdi. O, kızlığında bunu böyle görmüştü, böyle biliyordu ve böyle de yapıyordu. İşte bizim Müslüman insanımızda böyle hasletler vardı!

Dolaşır Dururmuş Hep Daha... İsa Cebeci'ye

Dolaşır dururmuş hep daha bağı bahçeyi Küçükmustafa'da
Dilinde dilâver dülgerlerin taşlara yonttuğu aşk türküleri
Ve o yaşlı muhacirin sancılı söylencelerinde
Uzaktan yakından bir göç anısı
Anlatıp durur Silistre'yi...

Yelkenler iner
Demir atarmış Kalealtına İnce Donanma
İslâmın koruyucu duvarıymış bu liman
Demirden, taştan, imandan
Beyazmış kale duvarları
Yosun bağlamışlar şimdi
Üşüyormuş terkedilmişliğin sığ yalnızlığından
Bahtı kara garip zamanlarmış
Kızı, kızanı ağlar olmuş bir zemheri vakti ikindi üstü
Küs düşmüş Tunanın sularına Mecid Tabyanın top sesi
Zaman hasım sulara meyletmiş
Sular ahir vakte gelmiş denk
Urumeli'nin kaderine kılağılı bir bıçak gibi bilene bilene
Vurulmuş bin bir asi mihenk.

„Bir gün, diyor
bir gün Uşumnu alçağında
Bir manda kotası üç yaşında
Bir kan gölünde yüzse gerek!"
Ve sahice olsaymış
„Sahi olsaydı, diyor, o muskaların efsunlu beddualarıı
Boğardı küffarı bizim Tunanın bozbulanık dalgaları!"

Zaman hasım sulara akmış
Sular olmuş gözyaşların seli
Viran kapılarda dilenip durmuş tufan gibi
Amansız göçlerin amaz yeli
Duçar olmuşlar uçsuz yollara
Yolları sarıp sarmalamış bir katı kasvet

„Oradan, diyor, oradan!
Tuna yalısından kalkar gelirmiş bu delice hasret
Dilinde dilâver dülgerlerin taşlara yonttuğu aşk türküleri
Vebalinde kan kardeşlerinin bahtsız kaderi
Deli gönlünde bir umut
Bir deli umut masmavi
Beyaz beyazımsı bembeyaz ak pak bir demokrasi...

„Demokrasi, demokrasi deyip deyip, haykırıp durdular", diyor
İlle velâkin ne balık çıkabilmiş kavağa
Ne beklenen huzur inmiş sokağa
Ölenler hep ölmüş
Gidenler hep gitmiş tek tek basarak
Yalanlarmış, dolanlarmış köşe bucak, sinsi sinsi kıskıvrak
Rüyalarının nehri Tuna sakinmiş hep öyle
„Bıraktığım gibi,diyor, çocukça mavi"
Bülbül yine gül dalindeymiş her seher vakti
Yerli yerindeymiş Silistre
Bir baş kuru soğanın, bir bayat ekmeğin derdinde...

„Bir dertleri daha var" diyor
Bir dert ki dünden bugüne,günden güne aza aza
Düşmezmiş dillerden ne handa, ne pazarda...
Oy anam, oy babam!
„Dil yarasıdır, diyor
Bir mahşer günü, diyor
Soru suali edilir de kalem kalem
Ahı tutar seni de, beni de
Anamın babamın dili Türkçem
Okutulmuyor bir türlü
Bir türlü okutulmuyor güzelim mekteplerinde.."
Ve dolaşır dururmuş hep daha
Bağı bahçeyi Küçükmustafa'da...

Galip SERTEL

HİZMETE ADANAN ÖMÜR

Şumnu Müftülüğünün düzenlemiş olduğu köy ziyaretlerinin Aralık ayındaki hızmeti Aydoğdu (İzgrev) köyüne oldu. İmam yetiştirme ve tashih-i huruf derslerine katılan hoca efendilerle beraber ziyaret gerçekleştirildi.

Aydoğdu köyünde yıllardan beri dini hızmetlere ve günde beş vakit ezan okuyup caminin ibadete açılmasına ve devam ettirilmesine vesile olan Hacı Fikret İlyaz hocaefendiyi ziyaret ederek evine misafir olundu.

Yaptığı hızmetlerden bahseden Hacı Fikret hoca bu görevi Allah için yaptığını ve bundan sonra da ömrünün yettiği müddetçe yapmaya devam edeceğini söyleyen Fikret hoca bazı sıkıntıları da aktarmadan edemeyeceğini söyledi. "Artık bizler yaş itibarıyla kemale erdik, şükürler olsun Rabbime ki bizlere bu hızmeti nasip etti, fakat bugün birçok köylerimizde imam eksikliğini hissediyoruz" dedi. Müslümanların İslam dinine sahip çıkmalarını ve camileri, camilerin süsü olan cemaatin ve gençlerin doldurmasını istedi. Bu hizmete kendini adayan Fikret hoca köy köy dolaşarak hızmeti devam ettirmeye, talebe yetiştirmeye gittiğini, artık din kardeşlerinin bu fani dünyadan gerçek alem olan ahiret için de amel yapmalarını istediğini ifade etti. Bizlere de gerek köyün, gerekse hanelerini şenlendirdiğimizden dolayı çok müteşekkir olduğunu beyan ederek sözlerini tamamladı.

PEYGAMBERİMİZİN MİRACI

(1. sayfadan devam ediyor)

Yanına varıp; "Ey Azrail! Bu, ahir zaman peygamberidir ve Allah(c.c.) ü teâlânın habibi, sevgilisidir" dedi. Azrail aleyhisselam kalkıp bana tazim etti; "Merhaba! Hak teâlâ senden daha şerefli bir kimse yaratmadı. Ümmetin de, cümle ümmetlerden üstündür. Ben senin ümmetine, baba ve analarından daha çok acırım" dedi."Senden bir ricam vardır. Ümmetim zayıftır. Onlara yumuşak darvanasın. Ruhlarını yumuşaklıkla alasın" dedim. "Seni en son peygamber olarak gönderen ve kendine habib kılan Allah(c.c.) ü teâlânın hakkı için, Allah(c.c.)ü teâlâ gece ve gündüzde yetmişkere; "Ümmet-i Muhammed'in ruhlarını yumuşaklıkla ve kolaylıkla al ve işlerini lütf ile gör" diye emreder. Bunun için ben de senin ümmetine, ana ve babalarından daha çok şefkat ederim, dedi.

Beşinci kat göğe çıktık, orada Harun aleyhisselamla karşılaştık. Bana "Merhaba" dedi ve hayır duada bulundu.

Beşinci kat gök meleklerinin ibadetlerini gördüm. Cümlesi ayakta duruyor ve ayaklarının parmaklarına nazar ediyor, asla başka yere bakmıyor, yüksek sesle tesbih ediyorlardı. Hazret-i Cebrail'den "Bu meleklerin ibadeti böyle midir?" diye sordum. "Evet, Hak teâlâdan dile de, bu ibadeti ümmetine nasib eylesin" dedi. Dua ettim. Cenab-ı Hak ihsan etti.

Sonra altınca kat göğe çıktık. Orada Musa aleyhisselam ile karşılaştık. Bana "Merhaba" dedi ve hayır duada bulundu. Sonra yedinci kat göğe yükseldik, aynı soru-cevaptan sonra İbrahim aleyhisselamı Beyt-i Ma'mur'a arkasını dayamış olarak buldum. O Beyt-i Ma'mur ki, her gün oraya yetmiş bin melek giriyor bir daha sıraları gelmiyor. İbrahim aleyhisselama selam verdim. Selamımı aldı. "Merhaba salih peygamber, salih oğlum" dedi. Sonra;

"Ya Muhammed! Cennet'in yeri gayet latif ve toprağı temizdir. Ümmetine söyle, oraya çok ağaç diksinler" dedi. "Cennet'e ağaç nasıl dikilir?" dedim. "La havle vela kuvvete illa billah" ve "Sübhanallahi velhamdülillahi ve la ilahe illallahü vallahü ekber" tesbihini okuyarak, dedi.

Cebrail aleyhisselam sonra beni, Sidret-ül-Münteha'ya götürdü. Cebrail aleyhisselam, Sidret-ül-Münteha'nın ilerisine iletti ve bana veda eyledi. Dedim ki: "Ey Cebrail! Beni yalnız mı bırakıyorsun?" Cebrail aleyhisselam ıstıraba düştü. Hak teâlânın heybetinden titremeğe başladı ve; "Eğer bir adım daha atarsam, Allah(c.c.)ü teâlânın azametinden helak olurum. Bütün vücudum yanar, yok olur" dedi.

Alemlerin efendisi, buraya kadar Cebrail aleyhisselam ile gelmişti. Cebrail aleyhisselam, burada kendisini; yaratılmış olduğu suret üzere kanatlarını açmış, her bir kanadından inciler, yakutlar saçılır bir halde Rasulüllah'a gösterdi. Sonra ziyası güneşten daha parlak, Refref adında yeşil bir Cennet yaygısı geldi. Durmadan Allah(c.c.)ü teâlânın zikriyle meşgul oluyor, bulunduğu alemi tesbih sadası dolduruyordu.

Peygamber Efendimize selam verdi. Rasulüllah Efendimiz Refref'in üzerine oturdu. Bir anda çok yükseklere çıktılar, hicab denilen yetmiş bin perdeden geçtiler. Her hicab arası çok uzak idi. Her perdede vazifeli melekler vardı. Refref, Peygamber efendimizi birer birer o perdelerden geçirdi. Böylece; Kürsi, Arş ve ruh alemlerini aştılar.

Habib-i Ekrem Efendimiz, her bir perdeden geçerken; "Korkma ya Muhammed! Yaklaş, yaklaş!" diye emredildiğini duyuyordu. Bilinmeyen, anlaşılamayan, anlatılamayan şekilde, Allah(c.c.)ü teâlânın dilediği yüksekliklere ulaştı. Mekansız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak rü'yet hasıl oldu yani Allahü Teâlâyı gördü. Gözsüz, kulaksız, vasıtasız, ortamsız olarak Rabbi ile konuştu. Hiç bir mahlukun bilemiyeceği, anlıyamıyacağı nimetlere kavuştu...

"Ümmetimi isterim"

İmam-ı Rabbani hazretleri, Efendimizin Miracını şöyle anlatır:

"O server aleyhissalatü vesselam, Mirac gecesinde, Rabbini, dünyada görmedi, Ahırette gördü. Çünkü, Resul aleyhisselam o gece, zaman ve mekan çevresinden dışarı çıktı. Ezeli ve ebedi bir an buldu. Başlangıcı ve sonu, bir nokta olarak gördü. Cennet'e gideceklerin, binlerce sene sonra, Cennet'e gidişlerini ve Cennet'te oluşlarını o gece gördü. İşte o makamdaki görmek, dünyada görmek değildir. Ahiret görmesi ile görmektir."

Peygamber Efendimize; "Rabbini sena eyle!" buyrulduğunda, O hemen; "Ettehiyyatü lillahi vessalevatü vettayyibat" (yani, bütün lisanlar ile olan medhler, övgüler ve senalar, beden ile olan hizmetler ve taatler, mal ile olan iyilikler ve ihsanlar Allah(c.c.)ü teâlâ için olsun) dedi.

Önce Allah Teâlâ, Habibine gözsüz, kulaksız, vasıtasız, mekansız olarak; "Esselamü aleyke eyyühennebiyyü ve rahmetullahi ve berekatüh... (Ey Resulüm! Selamım, bereketim ve rahmetim senin üzerine olsun)" buyurarak, selam verdi.

Peygamber efendimiz; "Esselamü aleyna ve ala ibadillahissalihin... (Ya Rabbi! Bize ve salih kullarına da selam olsun)" diye cevap verdiler.

Bunu işiten melekler, hep bir ağızdan; "Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühu ve resulüh... (Gözümle görmüş gibi bilir ve inanırım ki, Allahü Teâlâdan başka ilah yoktur. Muhammed aleyhisselam O'nun kulu ve resulüdür)" dediler.

Allah Teâlâ buyurdu ki: "Ey Habibim! Benim misafirimsin. İste benden ne istersen!.." Rasulüllah efendimiz; "Ümmetimi isterim ya Rabbi" dedi.

Hak Teâlâ, bu suali yedi yüz defa tekrarladı. Rasulüllah efendimiz hepsinde; "Ümmetimi isterim" diye cevap verdi.

Allah Teâlâ; "Hep ümmetini istersin" buyurunca, O; "Ey Rabbim! Dileyen benim, veren sensin. Cümle ümmetimi bana bağışla" diye talep etti.

Cenab-ı Hak; "Eğer ümmetinin hepsini şimdi sana bağışlarsam, benim rahmetim ve senin izzetin zahir olmaz. Bir kısmını şimdi sana bağışladım. İki kısmını tehir ettim. Kıyamet günü sen dileyesin, ben bağışlıyayım. Ta ki, benim rahmetim ve senin izzetin (şerefin) belli olsun" buyurdu.

НАЦИОНАЛНАТА МЮСЮЛМАНСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

ПРЕМИНА ПРИ ЗАВИДЕН УСПЕХ

Делегати от цялата страна участваха в редовната Национална мюсюлманска конференция (РНМК) на 24 януари в зала 1 на НДК в София. Най-висшия форум на мюсюлманите в България се провежда на всеки 5 години, ако особени обстоятелства не наложат извънредното му организиране.

Решение за провеждане на настоящата Редовна национална конференция взе колективният орган на Мюсюлманското изповедание (МИ), а именно Висшият мюсюлмански съвет (ВМС) на 13 декември м.г. поради изтичане на мандата на настоящото ръководство.

На РНМК се избира централно ръководство на МИ – главен мюфтия, председател на Висшия мюсюлмански съвет и членовете му. Това е форумът който има правомощията да разгледа и гласува промени в устава.

В края на предходната година се проведоха общи събрания по места, които излъчиха делегати за Националната конференция.

На редовната Национална мюсюлманска конференция в зала 1 на Националния дворец на културата бяха 976 делегати представители на мюсюлманската общност в страната, които пристигнаха в ранните часове.

Конференцията откри един от доайените на мюсюлманската общност д-р Исмаил Джамбазов.

Приветствия към конференцията поднесоха пастор Евгени Найденов от името на председателя на Националния съвет на религиозните общности, мюфтията на Румъния Мурат Юсуф и заместник-председателя на Председателството по религиозните въпроси на Турция проф. д-р Хасан Кямил Йълмаз.

Делегатите гласуваха единодушно за председателстващ на конференцията, протоколчици и квестори. Те препотвърдиха решението на Висшия мюсюлмански съвет за председател и членове на мандатната комисия и комисията за изменения и допъл-

Делегатите на Националната мюсюлманска конференция внимателно изслушаха поздравленията и доклада на Главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи.

нение в устава. Единодушно бе гласуван дневния ред. Делегатите изразиха своята воля за явно гласуване.

След приветствените слова председателят на мандатната комисия Бирали Бирали обяви, че е налице кворум за приемане на легитимни решения в най-висшия форум на мюсюлманите в България.

Важна тема във всички приветствени слова в началото на форума беше глобалната терористична заплаха и сянката, която хвърля върху исляма. «Терористичните организации нанесоха неизлечими рани върху чистото тяло на исляма. Религиозните послания на радикалните ислямисти са несъстоятелни от гледна точка на Корана, рушат ислямската цивилизация и компрометират вярата в Аллах и Неговият Пророк Мухаммед“, каза бившият ректор на Висшия ислямски институт д-р Исмаил Джамбазов и призова мюфтийската система в България и всички мюсюлмани по отделно да осъдят категорично враждебните отклонения от автентичния ислям и да водят борба с тях.

Сред гостите на форума бяха посланици, сред които и турският посланик Сюлейман Гьокче, представители на мюсюлманските общности на други балкански държави, представители на Българската православна църква, Националния съвет на религиозните общности и български политици. В залата присъстваха както съпредседателят на ДПС Мустафа Карадайъ, зам.-председателя на НС Алиосман Имамов, евродепутатът Илхан Кючюк и бившият депутат Юнал Лютфи, така и изключеният председател на ДПС Лютви Местан заедно с последвалите го депутати и областният управител на София Веселин Пенев, представител на НПСД.

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи започна своя отчет пред делегатите: «Със своята отдаденост във вярата мюсюлманите в страната поставиха ясна разграничителна линия между стремежите на възприелите крайно радикално поведение псевдомюсюлмани и носителите на автентичните религиозни ценности на исляма.»

Д-р Мустафа Хаджи очерта три предпоставки пред успешното развитие на институцията на Главно мюфтийство - наличието на добре подготвени духовни кадри, практикуването на съвременни управленски механизми, които да гарантират прозрачност и отчетност и силното доверие в институцията от самите мюсюлмани.

Акценти в неговия отчет бяха усилията, които полага изповеданието, за да намали недостига на имами в страната и да подобри образованието им. Сред тях са новият метод за оценка на работата на имамите, разкритите курсове за имами в село Устина и Шумен, изграждане на новите сгради на средните духовни училища в Шумен и Момчилград и образователните Коран-курсове в страната, през които са преминали около 50 хиляди подрастващи през последните 5 години.

Бившият главен мюфтия Фикри Сали, взе думата след речта на д-р Хаджи и отправи някои критики към на-

стоящото ръководство. Сред нерешените проблеми, които той посочи, са невъзстановените вакъфски имоти, липсата на акредитация на Висшия ислямски институт, липсата на движение по въпроса с изграждането на културно-религиозен център в София, висящото дело пред Върховния касационен съд за резултатите от предишната Национална конференция, както и неизползването на около 200 джамии в страната поради липса на имами. «Всички ние трябва да сме потресени от това и такова бездействие не следва да бъде приемано от мюсюлманите», заяви Сали по повод последния казус с джамиите.

Д-р Мустафа Хаджи подчерта и успешната работа в областта на финансите на Мюсюлманското изповедание. В резултат на това той посочи отпадането на стари задължения към НАП и към държавата, увеличаването на наемите и ръста на годишните приходи на Главното мюфтийство в сравнение с предишния мандат.

Дневният ред продължи с обсъждане на предложенията за промени и допълнения в устава на Мюсюлманското изповедание.

В дневния ред на конференцията освен избора на централни ръководни органи, беше предвидени и отчет на председателя на Висшия мюсюлмански съвет Ведат Ахмед за изминалия петгодишен мандат, разглеждане на делата на мюсюлманите в страната и гласуване на изменения в устава на Мюсюлманското изповедание. Делегатите на редовната Национална мюсюлманска конференция единодушно преизбраха д-р Мустафа Хаджи за главен мюфтия на Република България. Те гласуваха своето доверие и на номинирания за председател на Висшия мюсюлмански съвет Ведат С. Ахмед.

Мюсюлманите преизбраха д-р Мустафа Хаджи за главен мюфтия

На Националната мюсюлманска конференция, 976-те делегати, дошли от цялата страна, за да представляват волята на близо 1 милион български мюсюлмани, преизбраха д-р Мустафа Хаджи единодушно за главен мюфтия.

Председателят на Висшия мюсюлмански съвет Ведат С. Ахмед, който временно изпълняваше тази длъжност, също остава на поста си, след като беше подкрепен единодушно от делегатите.

Конференцията избра и новия състав на Висшия мюсюлмански съвет,

чийто състав от 31 члена се намали на 25. Главният мюфтия и председателят са делегати по право, а освен тях в колективния орган право на глас ще имат 11 районни мюфтии и 12 представители от мюсюлманската общност или така наречената гражданска квота. Промените в състава и членовете на съвета ще доведе до по-голяма продуктивност и качествено представителство на цялата мюсюлманска общност, заяви новият председател.

Двамата религиозни лидери благодариха за гласуваното им доверие от делегатите на Конференцията, респективно от целокупната мюсюлманска общност и обещаха с подкрепата на общността да водят напред и нагоре Мюсюлманското изповедание.

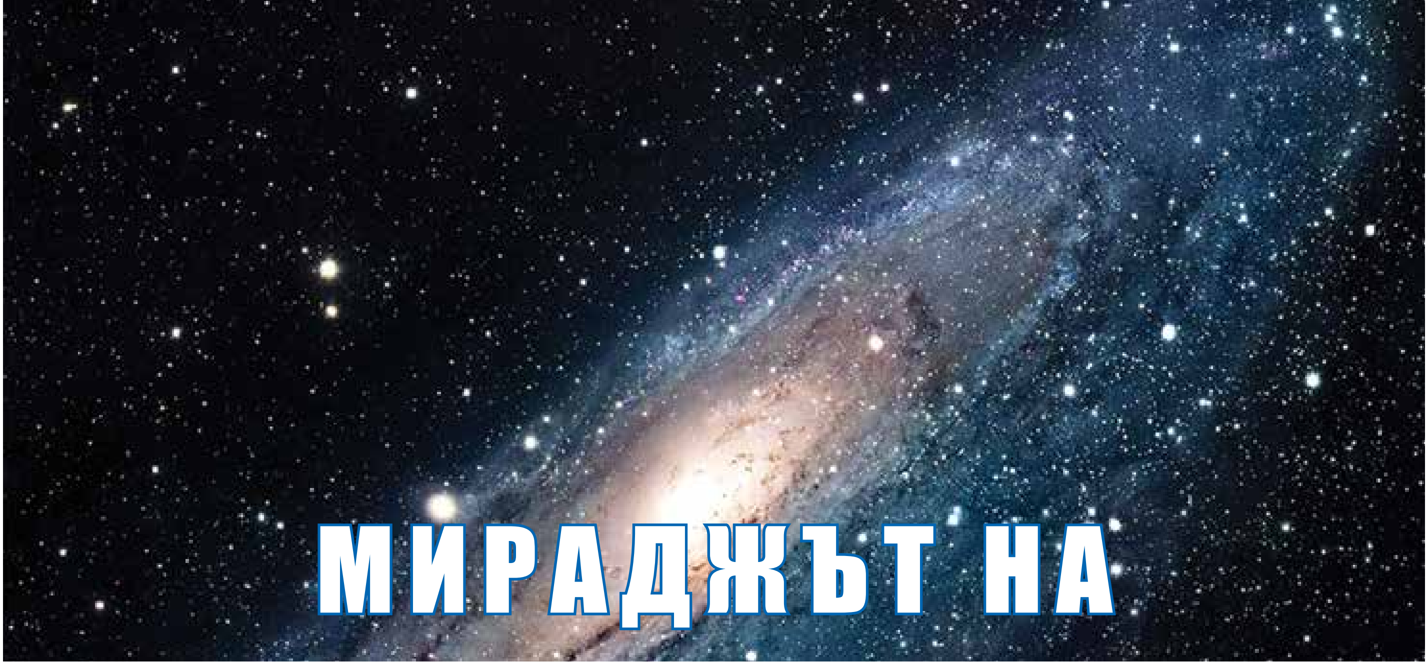

МИРАДЖЪТ НА НАШИЯ ПЕЙГАМБЕР

Любимият ни Пейгамбер /с.а.с./ взел да разкрива пред всяко племе какво представлява исляма. Помолил ги да му помогнат в тази му дейност и да го пазят. Но нито някой приел исляма, нито пък някой се заел да го пази. Обиждали го, подигравали му се, надсмивали му се. Крайно изтощен, гладен, жаден и оскърбен, дните му минавали безрезултатно чак до късно през нощите. Мекканските езичници постоянно вървели подир петите му и му пречели да привлича в исляма хората, които идвали да посещават Кябе. Освен това продължаваха да му оказват натиск. Отвсякъде бил заобиколен от врагове. Една вечер отишъл в дома на чичовата си дъщеря Умму Хани, която все още не била повярвала. Когато почукал на вратата й, тя попитала: «Кой е?» Той отговорил: «Аз съм Мухаммед, синът на чичо ти! Дойдох ти на гости, ако ме приемаш!»

„За такъв правдив, верен и благороден гост съм готова винаги на саможертва. Само че нямам с какво да те нагостя. Ако беше се обадил по-рано щях да приготвя нещо за ядене".

„Не искам нищо нито за ядене, нито за пиене. Нищо не искам. Стига да имам място, където да се моля на моя Създател!"– отвърнал Расулюллах. Умму Хани не се замислила: «Той има много врагове в Мекка. Дори искат да го убият. Ще трябва да го опазя до сутринта, за да защитя честта си!"

През деня Расулюллах изтърпял големи обиди. Взел абдест и започнал да се моли пред своя Създател, да се извинява, че иска от Него да ощастливи рабите и да повярват в словата му. Бил много уморен, натъжен. Легнал върху рогозката и неусетно заспал.

В този момент Аллах Теаля нареди на Джебраил (а.с.): „Любимият Ми пейгамбер много се натъжи. Засегнах благословеното му тяло, нежното му сърце. Въпреки това продължава да ми се моли. За нищо друго, освен за Мен, не мисли. Иди и Ми го докарай! Покажи му Моя дженнет и джехеннем. Нека да види благата, които Съм приготвил за него и тези, които го обичат. Да се запознае с мъченията, които Съм приготвил за онези, които не му вярват и тези, които го обиждат с думите, писанията и действията си. Аз ще го утеша. Аз ще превържа раненото му сърце!»

Когато Джебраил (а.с.) дойде при Расулюллах намери го кротко да спи. Стана му жално да го събуди. Целуна го под святата му пета. Тъй като нямаше сърце и кръв, студенината му събуди Расулюллах. Той веднага позна Джебраил а.с. и му рече: „О, братко Джебраил! Защо си дошъл по никое време? Да не би да съм сгрешил нещо? Или да не съм обидил моя Господар? Да не би да си ми донесъл лошо известие?"

Тогава Джебраил (а.с.) се обърна към него и рече: „О, любимецо на нашия Творец! О, водителю на пейгамберите! О, славен и велик Пейгамбер, извор на добрините и върховенствата. Твоят Господар те поздравява и те кани при Него. Моля, стани да вървим!"

Любимият ни Пейгамбер взе абдест.

Подир това Джебраил (а.с.) посочи бялото животно, наречено Бурак, което бе довел от дженнета и му рече: «Я Расуляллах! Качи се! Всички меляикета те чакат по пътя!»

В този момент на нашия Пейгамбер му стана тъжно и се размисли. Тогава Аллах Теаля запита Джебраил (а.с.): „Я Джебраил! Попитай защо се натъжи Моят любим раб?» При този въпрос нашият Пейгамбер рече: «На мен ми се оказа такава голяма чест и прием! Сетих се какво ще бъде състоянието на моя слаб уммет в деня на къямета? Как ще изтърпят петдесет хиляди години греховете си на мегдана Арасат и как ще преминат моста Сърат - дълъг трийсет хиляди години?» Тогава се получи Аллаховият ферман, в който се повеляваше: «О, Мой любим пейгамбер! Не тъжи! За твоя уммет петдесет хилядното време бих го свел за миг. Ти не се терзай!»

Нашият Пейгамбер се качи на Бурак, който се движеше много бързо. За миг той достигаше отвъд чертата на хоризонта. По време на пътуването си Джебраил (а.с.) каза на Пейгамбера ни: да слезе на някои места за отдих и да кланя намаз. Заради това Пейгамбера ни три пъти

слиза да кланя намази. Джебраил (а.с.) го питаше дали познава тези места и сам отговаряше: Първото място, където се бяха спрели бе Медина и му извести, че ще дойде ден, в който той ще се пресели в този град. Другите места по ред бяха планината Тур-и Сина и последното място бе Бейт-и лахм, където се бе родил Иса (а.с.), след което пристигнаха в Месджид-и Акса в Йерусалим /Кудюс/.

В Месджид-и Акса Джебраил (а.с.) проби с пръста си скалата, на която завърза Бурак. Тук бяха се събрали във вид на живи хора душите на някои предишни пейгамбери - Адем, Нух и Ибрахим поред бяха поканени да водят намаза като имами. Те се извиниха и не приеха. Тогава Джебраил (а.с.) рече: „Когато ти си тук, никой друг не може да бъде имам!" и го покани да мине напред.

Тогава нашият Пейгамбер прие да бъде имам на останалите пейгамбери и те изпълниха два рекята намаз. Онова, което се случило след това, нека да чуем от неговите уста:

„Джебраил (а.с.) ми поднесе едно блюдо с райско питие и едно блюдо с мляко. Аз взех млякото, Джебраил ми рече: «Ти избра естественото - щастието на двата свята. След това ми поднесе две чаши. Едната с вода, другата с мед. Пих и от двете чаши. Джебраил ми рече: «Меда е признак, че твоят уммет ще просъществува до къямета, а водата е знак, че те ще се изчистят от греховете си". След това заедно се издигнахме в небесата. Джебраил (а.с.) почука на една врата. Чу се: „Кой си?" „Аз съм Джебраил!" „А кой е този с тебе?" „Той е Мухаммед (а.с.)" „Изпратена ли му е покана /да се изкачи/ за мирадж и вахий в небесата?" „Да, изпратена му е!" „Привет на новодошлия! Да е добре дошъл при нас!" И моментално вратите се разтвориха и аз се намерих пред Адем (а.с.): „Селям!" ми каза той и се помоли.

Тук видях много меляикета. Всички бяха строени в редици. Попитах Джебраил (а.с.): „Това ибадета на меляикетата ли е?" „Да. Такъв е ибадета на меляикетата от сътворението им до къямета. Помоли Аллах да ощастливи и твоя уммет с този ибадет!" И аз помолих. Аллах прие молбата ми. Това е къяма по време на намаза!»

Отбих се при едни хора. Там меляикетата мачкаха главите им, а те се възстановяваха. Отново ги биеха, отново вземаха предишната си форма. Попитах: «Кои са тези?» Отговори ми: «Това са онези, които пропускат петъчния намаз и джемаата и които не изпълняват до край рукю и седжде". - ми отговори той.

Видях други хора. Бяха гладни и голи. Там ги водеха на паша в джехеннема. „Тези кои са?" попитах. „Това са онези хора, които не жалят бедните и не изплащат зекята си.» - ми отговори той.

Отбих се при друга група хора. Пред тях бяха поставени прекрасни ястия. А в страни от тях - ястия от мърша. Те бяха оставили прекрасните ястия и се хранеха с мърша. Попитах: «Кои са тия?» «Това са онези мъже и жени, които предпочитат харама. Те се хранят с харам, макар че разполагат с хелял». - ми отговори той.

Видях една група, които режеха и изяждаха месата си, попитах: «Тези кои са?» «Това са тези, които злословят и разнасят клюки». - ми каза той.

Видях хора с черни лица, сини очи. Горните им устни бяха стигнали до челата им, а долните - увиснали до краката им. От устата им течеше кръв и гной. Даваха им да пият отровна кръв и гной от джехеннема, а те ревяха като магарета. „Кои са тия?" „Това са пияниците!" - ми отговори той.

Срещнахме група хора, езиците на които бяха излезли през вратовете. Изглеждаха като прасета. Джебраил ми рече: «Това са лъжесвидетелите!»

Видяхме група жени. Лицата им черни, очите сини. Облекли ги бяха в огнени дрехи. Ангелите ги биеха с огнени боздугани, а те лаеха като кучета и ревяха като свине. «Какви са тези?» - попитах. Джебраил ми отговори: «Това са жени прелюбодейки, които обиждат мъжете си!

Стигнах до брега на море, което трудно бих могъл да опиша. Беше бяло като мляко и буйни вълни като планина. «Какво е това?» - попитах. «Това е морето на живота!» - ми отговори той. Когато Аллах Теаля реши да съживи мъртвите, черпи дъжд от това море. Тогава мъртвите тела се изправят като тревите и излизат от гробовете си...»

След това заедно с Джебраил (а.с.) нашият Пейгамбер обходил втори, трети, четвърти, пети и шести етаж на небесата. Тук Джебраил (а.с.) му се представил така, както бил сътворен: Разтворил шестстотинте свои криле, под които блестели бисери и рубини. Подир това пристигнала зелена постеля от рая, наречена Рефреф. Поздравил нашия Пейгамбер, след което той седнал върху Рефрефа и за миг се издигнал много на високо. Преминали през седемдесет хиляди завеси, наречени хиджаб, разстоянията между които били много големи. Зад всяка завеса стояли ангели със свои задължения. С Рефрефа нашият Пейгамбер преминал през всички тези завеси. По такъв начин преминали през духовните светове кюрси и арш.

Когато минавали през всяко перде, нашият Пейгамбер чувал командата: «Смело, я Мухаммед! «Не се страхувай! Давай по-близо!» Така стигнали до мястото Каб-и Кавсейн. По един неизвестен, неразбран и необясним начин той достигнал до височините, които бе пожелал Аллах Теаля.

И Го съзрял извън времето и пространството, без посока и без образ и говорил със Създателя, без да прибегне до очите, ушите, различни средства и среда. Постигнал нещо, което не би могъл да постигне, да разбере и да узнае нито едно същество.

Първо Аллах Теаля се обърнал към Своя любимец без очи, без уши, без средство и извън времето и пространството и го поздравил: «Есселяму алейке ейюхеннебию ве рахметуллахи ве беракятюх" /О, Мой Пратеник, нека те постигнат Моят поздрав, берекет и благодат! /Нашият Пейгамбер отговорил: «Есселяму алейна ве аля ибадилляхиссалихин!" /Я Рабби! Нека Вашият поздрав стигне до нас и достойните Ви раби! /Меляикетата, които чули този поздрав, в един глас подели: «Ешхеду ен ля иляхе иллаллах ве ешхеду енне Мухаммеден абдюху ве расулюх!" / Зная и вярвам като да съм видял с очите си, че няма друг бог, освен Аллах Теаля, и Мухаммед е Негов раб и пратеник!»

Подир това Аллах Теаля повелил: «»Я хабиби (любим Мой)! Тази вечер си Ми гост. Поискай от Мен каквото пожелаеш!» Нашият Пейгамбер рекъл: „Искам уммета си!"

Според преданието Аллах Теаля повторил седемстотин пъти този въпрос и всеки път Расулюллах отговарял: „Искам уммета си!» Тогава Аллах Теаля повелил: „Всеки път искаш уммета си!" Той рекъл: „Я Рабби! Аз съм умоляващият, а Вие давате! Подарете ми целия уммет!"

ПРИЗИВНИЯТ ГЛАС НА САХАБИЯТА

БИЛЯЛ ХАБЕШИ

Рукие Айдогду ДЕМИР

Към обяд, когато под пустинната жега почерняват дори камъните, жегата става нетърпима. Онова, което бе събрало хората в този горещ обеден час по улиците на Мекка навярно заслужаваше да се види. Не беше трудно обаче да се разпознаят мощните гласове на Умеййе б. Халеф и Ебу Джехил всред тази гълчава на насъбралата се навалица от мъже, жени и деца. Дори да е несправедлив гласът на угнетителя, винаги излиза мощно, гръмогласно. Когато обаче човек се заслушаше по-внимателно в тази върволица от гласове долавяше и подигравателни, насмешливи и подценяващи тонове, които целяха да смачкат противника си. Ако се съдеше по гласовете се разбираше, че който и да е насреща работата му нямаше да е лека. Тогаз, когато се чудеха какво може да бъде по-тежък от тежестта на обедната горещина, се видя как Умеййе б. Халеф бе съборил на земята своя роб Билял и беше го затиснал с камък тежък колкото робското му състояние и го ругаеше със заплашителния си глас. И с непрестанните си въпроси и с непривичните си действия той искаше да го довърши: «Кажи ми кой ти е Господаря?““ - питаше той и чертите на гняв и омраза се сменяха по лицето му. А по лицето на Билял се четеше спокойствие, увереност и търпение, което показваше и добавяше благородство на мургавото му лице. Билял, който едва дишаше, по едно време размърда устни. И сред тази гълчава се чу един приятен глас. Но този едвам доловим глас под парещото обедно слънце всяващ прохлада в душите и Билял като че ли с думите „Ехад! Ехад!“ (Единствен е Аллах, Аллах!) разкъсваше тъмнината на натрупалите се над него езичници.

Тогава изтезанието се увеличаваше още повече и отново същият въпрос отекваше в ушите му: «Кажи, кой ти е Господар?“ Ала езикът му никак не се съгласяваше да изрече онова, в което не вярваше и не можеше да приеме божеството на своя господар като свой Създател. Той едва повтаряше: „Езикът ми не може да го изрече!“

Ала господарите му бяха решили вместо него. Нали беше роб. Затова единствено тяхното божество можеше да приеме Билял. Не трябваше в никакъв случай да повтаря: «Ехад! Ехад!“ и да приеме вярата, която известяваше Мухаммед. Как си позволяваше той по обяд, особено пък през нощите без разрешение да отиде и да посещава Мухаммед? Как можеше роба, по-послушен дори от пръстите на ръцете на Умеййе б. Халеф да се отвърне от божеството на господарите си?

Билял беше черен роб. Майка му Ха-

КОГАТО СЕ ЧУЕШЕ НЕГОВИЯТ ЗОВ «АЛЛАХЮ ЕКБЕР!“ ВСИЧКО НАОКОЛО СЕ СМАЛЯВАШЕ. КОКАТО БИЛЯЛ ЗОВЕШЕ «ЕШХЕДУ ЕН ЛЯ ИЛЯХЕ ИЛЛЯЛЛАХ!“ ТО ВСЯКА ЧАСТИЦА ОТ ГЛАСА МУ СВИДЕТЕЛСТВАШЕ КАЗАНОТО. ПРИ ЗОВА НА БИЛЯЛ „ХАЙЙЕ АЛЕССАЛЯХ!“ МЕСДЖИДЪТ НА ПЕЙГАМБЕРА СЕ ИЗПЪЛВАШЕ С ВЯРВАЩИ. А КОГАТО БИЛЯЛ СЕ ЗАЕМАШЕ С ЕЗАНА, ТОГАВА РАСУЛЮЛЛАХ ГО СЛУШАШЕ ЗАТАЕН.

маме беше робиня. Баща му Ребах също бе роб. В тези времена робите нищо н е можеха да решат на своя глава, да изповядват своята религия. На тях им се полагаше единствено да се подчиняват на господарите си. Господарят му беше успял да го откупи, но не и да зароби вярата му. Умът, съвестта и смелостта му не бяха се поробили. Затова той смело прие вярата на Мухаммед и смело го заяви.

Насред мекканската пустиня, под нажежените камъни Билял продължаваше да повтаря: «Ехад!“ И настана ден, когато гласът на Билял заехтя по небето над Медина. Със засилването и укрепването на вярата му в Аллах гласът на Билял ставаше все по-крепко и по-мощно. Сега вече Билял призоваваше вярващите на намаз в Месчида на Пейгамбера ни.

Той бе станал неотлъчен от Пейгамбера ни мюеззин. Когато се чуеше неговият зов «Аллаху екбер!“ всичко наоколо се смаляваше. Кокато Билял зовеше «Ешхеду ен ля иляхе илляллах!“ то всяка частица от гласа му свидетелстваше казаното. При зова на Билял „Хаййе алессалях!“ Месджидът на Пейгамбера се изпълваше с вярващи. А когато Билял се заемаше с езана, тогава Расулюллах го слушаше затаен. Подир това зад известителя заставаше цялата вселена.

Но неговият глас не ехтеше само в Месджида на пейгамбера, а той го придружаваше навсякъде, където отиваше той. Пейгамбера ни настояваше любимият му муеззин всеки момент да бъде до него. Тъй че когато му ставаше тягостно, той казваше: «Стани, Билял, призови ни на намаз, та да се свестим!“ (Ебу Давуд, Едеб, 78). Билял Хабеши не беше само негов мюеззин, но и най-близкият му помощник. Нощем бе охраната, денем сянката му. Когато Аллаховият Пратеник го призоваваше, той се притичваше на помощта му. С него споделяше ситостта и глада. Понякога му помагаше да вземе абдест, друг път му поднасяше водица при приключване на оруча. При битката в Бедир Билял беше неотлъчно до него, а на връщане от Хайбер пазеше докато си почиваше.

Веднъж на Рамазан байрам го крепеше за ръката, а когато произнасяше прощалното си хутбе на Арафат, той държеше поводите на камилата му.

И най-накрая, когато Мекка бе овладяна, Аллаховият Пратеник нареди на Билял, някогашния роб на Умеййе б. Халеф, да се качи на Кябе и оттам да прогласи езана. Този глас, който едно време сричаше „Ехад!“ сега известяваше „Аллаху екбер!“ (Аллах е най-велик!“) С гласа на Билял се просветляваха хоризонтите на Мекка. И това щеше да продължи докато други щяха да подемат езана...

ТРИМАТА БРАТЯ И ЖЪЛТИЦИТЕ

Д-р Шерифе ЗЕЙБЕК

Приказките не са предназначени единствено за децата. В тях се крият много поуки за този, който съумее да ги разгадае. Те са някъде между фантазията и реалността. Но онова,на което ни учат е скрито в самия живот. Нека да нададем ухо на една от известните източни приказки. Да видим какво ще ни се падне след детското вълнение и интерес.

...В гората имало безброй дървета. Всички хора, които се трудели, били сити, а на мързеливците торбите им били празни. Преди много много години в една далечна страна живеел мъж с тримата си синове. С годините той остарял, а синовете му израснали. Ала никой от тях не бил подхващал някаква работа. Човекът започнал да се тревожи за бъдещето им и решил да предприеме нещичко. Един ден повикал синовете си и на всеки дал по три жълтици: «Синове мои, вие вече пораснахте, а аз остарях. От сега нататък трябва да начертаете свой път в живота, да придобиете някакъв занаят, чрез който да осигурите прехраната си».

Взели синовете му жълтиците и всеки поел по своя път и на уречения от баща им ден се върнали вкъщи. Всеки от тях разказал къде и как ги похарчил.

Най-големият син казал: «Купих нива». Средният рекал: „Аз купих овце“, а най-малкият признал: „Аз се научих на четмо и писмо“.

Баща им отново им дал по три жълтици и им заръчал да се върнат след два дена. Когато се прибрали отново заразказали какво са правили. Големият син рекъл: «Аз купих нива». Средният казал – «Аз купих овце!» А най-малкият: «Аз пък научих дърводелския занаят».

Най-сетне баща им ги събрал заедно и им казал: „Единият от вас похарчи парите си напразно. Не желая да познавам такъв син в дома си. Това е най-малкият ви брат. Останалите му братя постъпиха правилно, купиха си ниви, за да забогатеят в бъдеще. А той се научил на четмо и писмо и дърводелство. Напразно изхарчил парите си. Сега няма нито педя земя, нито една овца!!» И крайно ядосан дал най-малкия си син ратай в дома на един бей.

Малкият син започнал да работи в дома на бея. А братята си казали: „Ех, вече сме богати!“ и наели по няколко души да им обработват земята и да пасат овцете им. А те оставали да лежат вкъщи. Те принудили и най-малкия си брат да работи на нивата. Въпреки усилията, които полагал, благодарение на това, че бил грамотен, помагал и в домашната работа на бея. В онова време малко хора можели да четат и пишат. Това улеснило работата на бея. В следващите дни и месеци той много харесал разумното поведение на младежа и решил да го ожени за дъщеря си. За зестра им дал голяма сума пари и други предмети, но малкият син му казал: „Аз не искам да притежавам неща, които са ми дадени наготово“. Благодарение на знанията, които усвоил и парите, които беят му предоставил, той си изградил прекрасен дом като дворец, на който всички завидели. Оттогава насетне всеки, който искал да си направи къща, канели него. Благодарение на хубавите домове, които изграждал, славата му се разнесла надалеч. Чрез своя труд и воля спечелил много и забогатял. Както се казва: „Аллах дава на този, който работи!“

А какво се случило с братята му през това време? Големият му брат се надявал на нивите си, които загубил след няколко години и задлъжнял на хората. Средният оставил за овцете да се грижат други. След време ги откраднали и той също изпаднал в бедност. А този, който работел – печелел, защото брадвата, която сече – не ръждясва.

Този, който ставал рано, изминавал дълъг път, а мързеливият потъвал в нищета. Когато най-малкият син свързал науката с труда и усилието, дошло и богатството. Тогава от небето паднали три ябълки. Едната била за тези, които работели неуморно; втората – за тези, които ставали сутрин рано и се заемали за работа, а третата – за тези, които четат тази приказка и си вземат поука от нея!

ФОТОГРАФ, ПРИЕЛ ИСЛЯМА

Дениз БАРАН

Ахмед Краузен е фотограф, който приел исляма. Той живее в столицата на Дания - Копенхаген. Реализацията на неговото изкуство пряко е свързано с този на ислямската култура и ако се вгледаме в изкуството му от гледна точка на концепцията на произведенията му, Краузен изглежда, че е единствен в своята област.

Животът му се променил коренно след посещение в Египет и Судан. Ахмед Екхард Краузен, макар че живеел от дълги години в Копенхаген, по произход е немец. Родил се в гр. Аахен. Израснал е в протестантско семейство, в близко обкръжение на католическо общество. Според неговите думи, политическата атмосфера на 60-те и 70-те години са оказали силно въздействие върху оформянето на личността му. През 1977 г. за пръв път купува фотоапарат, руско производство.

Така започват първите му стъпки в областта на фотографията. През 1973 г. напуска Германия. Една година след това тръгва на голямо пътешествие. Може да се каже, че най-критичният период от живота му започва именно с това решение. Своите търсения в живота и онези въпроси, чиито отговори се пораждат в главата му, той търси в тези пътешествия, мислейки, че ще намери някакъв отговор за смисъла на живота и смъртта. Той поема шестгодишно пътешествие със своята камера. При своето пътуване в Азия, Африка и Нова Зеландия изживява дълбока промяна. Ала най-важните места били Египет и Судан. Там именно били посяти семената, които ще дадат плод след десетина години. Вдъхновението и поуките, които той черпил от хората, с които се срещнал в тези страни, променили коренно погледа му върху живота и покрили първите камъни, по които ще поеме към исляма.

Краузен, който през 1989 г. завършил техническото си образование и би трябвало да тръгне по своята кариера на инженер, през 1990 г. отива на работа в Италия, където остава две години. След като се връща оттам, усеща, че тази дейност не го удовлетворява. Именно през този период той приема исляма. Годината е 1992. В този процес на «прегръщането с исляма», по неговите думи, той изпитва голяма страст към фотографията, отдава голямо значение на камерата си. Ето защо фотографията за него е не само обикновена професия, а нещо, което заема изключително важно място във възприемането на исляма. Затова му се отдава всецяло. През 1995 г. се жени и им се раждат 4 деца.

През тези години започва страстното му преследване на фотографското изкуство. Душевното си пресъздаване и значението,

което придава на фотографията, използва като мотивация при реализирането на своето изкуство. Като истински европейски мюсюлманин, възприел идеите на исляма, той прави най-доброто, което отговаря на положението му и в концепцията си за изкуството се съсредоточава върху темата «Ислямът в Европа».

Естествено е, че при този избор силно влияние му оказват естетическата красота на ислямските архитектурни паметници в Европа. Поставя си за цел да покаже, че Европа има много лица, че е отворена към външния свят и с мирна хармония. Той е убеден, че такава хармония съществува не само между мюсюлманите и немюсюлманите в Европа, но и между мюсюлманските общности. От тази позиция Ахмед Краузен разглежда джамиите и другите мюсюлмански сгради не като нещо «чуждо» за Европа, а нейно богатство, което разнообразява и подхранва културната ѝ съкровищница. Нещо повече, той смята, че джамиите са най-редките шедьоври на естетическия вкус на стария континент. Ето защо според Краузен е неуместно да се забраняват строежите на джамии и минарета, а напротив трябва да се поощряват.

Краузен подкрепя фотографското изкуство с ислямската литература. Този подход на Ахмед Краузен

и новостите, които внася в него, го издигат на определена висота, фотографиите му са изложени не само в Дания, но и в Германия, Италия, Англия, Египет, Обединените арабски емирства и други страни. В това отношение той не се задоволява само с фотографирането на джамии, но и на мюсюлмански надгробни камъни. Може би това дълбоко заораване в своята област поставя Краузен в друго, завидно положение.

МАЛКОЛМ Х

МЛАДЕЖКИТЕ ГОДИНИ НА МАЛКОЛМ Х

Младежките години на Малколм Х са непознати години за нас. Работил е в железниците и пътувал до Ню Йорк, където особено му допадала атмосферата на негърския квартал Харлем. Затова той решава по-нататъшния му живот да премине в този квартал. Харлем е бил градът на мечтите на младия Малколм. Той никога до този момент не бил виждал хубаво и спретнато облечени негри.

През 1942 г. на 17-годишна възраст по някакво обвинение бива отстранен от железниците. След това постъпва на работа в един бар в Харлем. Тази работа му допадала много и той просто е бил влюбен в нея. Никога не закъснявал за работа. Барът е бил своеобразно училище за него. Тук той се събирал с крадци, мошеници, пласьори на наркотици и на леки жени. Тук се научава на много неща. Сам той се заема да продава наркотици, от които започва да печели добри пари. Вече разполагал с добри средства. С всеки изминат ден той пласирал все повече стока и тъй като е бил много известен, не изпитвал трудности да си намери купувачи. Скоро обаче полицията попада на следите му, но по закон не можели да го обвинят ако не откриели наркотично вещество у него. Малколм разбрал, че е минало модата на продажба на прах в кухите токчета на обувките и под хастара на шапките. Затова той правел пакетчета, които притискал под мишница. Тъй като работел главно през нощта, когато разбирал, че го преследват неусетно се отдръпвал на един край и незабелязано изпускал пакета изпод мишницата си.

Полицията обаче решава да не го изпуска от погледа си. За улов на такива като него тя прилагала различни прийоми. Понякога сред навалицата пускали наркотик в джобовете им, което после използвали като доказателство. Набелязвали къде живее и тайно поставяли наркотика някъде в домовете им и после уж откривали по време на обиск… Тъй като Малколм знаел всичко това, принуждавал се често да сменя квартирата си. Когато разбира, че полицията вече го води на отчет, един от приятелите му го предупреждава известно време да се откаже от тези неща докато обстановката се успокои. Тъй като по-рано бил работил в железниците, имал право да пътува безплатно във влаковете. Решил да опита нещо съвсем различно: Щял да пътува с музикални оркестри.

Повечето от тях са му били познати като бивши негови клиенти на наркотици. Сега вече бил пътуващ пласьор на прах. По този начин той тръгвал на турне с тези оркестри и обикалял източните брегове като ги снабдявал с наркотични цигари. До него никой в Америка не бил опитвал този начин на продажба на наркотици.

По това време получава призовка за казармата. От този миг нататък като всички млади негри щял да опита всички начини, за да избегне службата. Щял да се преструва, че умствено не е добре, че сърцето или дробовете му не са наред. Но тъй като военните са били наясно с тези неща, те установявали къде живеят донаборниците и започвали да ги преследват. Затова където и да отивал Малколм на висок глас разгласявал, че иска да служи в армията. Това правел естествено за да го мислят, че съвсем не е наред.

Когато получил повиквателното, той боядисал в червено косите си, отишъл във военния отдел, изпреварил всички като започнал да вика: «Господа, дайте ми по-скоро да приключа с всичко, защото искам да стана генерал и да нацеля направо в главите враговете ни!» Задържали го, а той продължавал да говори несвързано, че ще стане най-големия генерал, ще се бие с враговете на отечеството! Тогава служителите го изпратили във военно-психичната клиника, където Малколм продължил да сервира различни номера пред психолога, докато той го изслушвал. Малколм отвреме навреме

се обръщал назад, като че ли някой го подслушвал, отварял и затварял вратата. След това се навел и прошепнал в ухото на психолога: „Вижте какво, господине! Решил съм да замина на юг, където ще организирам негрите и ще ликвидирам всички бели земевладелци". Когато чул тези думи, лекарят изпуснал молива, но когато го взел от земята той поставил окончателната си диагноза. Така Малколм се отървал от военната служба.

Тогава негрите в Америка дори с висше образование не можели да работят като санитари в болниците или прислужници в държавните учреждения. При това положение мнозина от тях предпочитали лесния начин на живот, да печелят без да работят като въртят различни далавери.

Докато годишният доход на един негър в Америка е бил пет хиляди долара, то белите печелели най-малко 25- 30 хиляди долара. При това положение в негърските квартали на големите градове живееели хиляди хора, които изобщо не били стъпвали в училище, а и да са били учили няколко години, не можели да завършат образованието си. Тези хора гледали да завържат двата края като се занимавали с някаква незаконна дейност. Потънали в блатото на невежеството и безнравствеността тези хора нямали време дори да си помислят какво правят, накъде отиват и къде ще им излезе краят.

До този момент Малколм живял сред наркомани, комарджии и лъжци мошеници. За негрите в Америка и особено за тези в Харлем било чест да изградят някоя банда, да се изявят като най-добрия и ловкия крадец или чрез някоя измама да осигурят прехраната си. Малколм също така си създал банда и започнал да прави обири, по едно време работите тръгнали зле и той се заел да продава лотарийни билети. Скоро след едно спречкване с човека, който му осигурявал тези билети, той решава да се премести в Бостън. Тук създава своя нова банда за кражби, която се състояла от трима мъже и няколко бели девойки. Малколм се постарал да избере измежду белите тези девойки, за да не буди съмнения. Те влизали в домовете на богаташите в Бостън, копирали плана на къщата и тъй като жените в тях обичали да си показват с богатствата си, това много улеснявало работата им. После те подготвяли плана на къщата като отбелязвали в тях къде се намират скъпоценните предмети. Оттам нататък оставало само да се проникне в къщата и да се приложи плана. Работата им била тръгнала много добре, но всеки от тях можел да си представи къде води тоя път.

АРЕСТУВАНЕТО МУ

Ако сред откраднатите вещи е имало нещо особено ценно, което харесвали членовете на бандата, те заделяли за себе си. Затова и Малколм си бил взел елин рядък часовник, който много му бил харесал.

Само че трябвало да се направи един малък ремонт на часовника. Такива часовници в Бостън са имали само няколко души. Собственикът на часовника съобщил на полицията какво трябва да се ремонтира в часовника. Малколм занесъл часовника на часовникаря да отстрани повредата. Той му казал да дойде и да получи часовника си след два дена. Когато Малколм отишъл да си вземе часовника, часовникарят поискал първо да му се заплати. Той бръкнал да извади парите и тъкмо да получи часовника детективите го закопчали и го отвели в участъка. След този случай в домовете на членовете на бандата намерили редица вещи като кожени палта, скъпоценности, професионални инструменти, оръжия на Малколм.

През месец февруари на 1946 г. с решение на съда той и приятеля му Шорти били закарани в щатския затвор на Чарлстон. Тогава Малколм още не бил навършил и 21 години. В първите дни на затворничеството изпитвал силни физически болки, защото след като попаднал вътре се били прекъснали връзките му с външния свят на пласьорите на наркотици. Когато психиатриста взел да се интересува от състоянието му, Малколм го обсипал с най-различни ругатни, които знаел. Същото нещо след известно време преживял и свещеника на затвора.

Първата си година в затвора Малколм изкарал много трудно. За всички затворници е било много трудно да свикнат с тукашните условия. Но когато свиквали, те ставали частица от живота в него. През първата година било заради това, че изпускал подноса при хранене, било затова, че не се обаждал когато извиквали номера му при проверка или пък изхвърлял всичко от килията си навън, започвал да отправя ругатни против Евангелието и Бога на висок глас. Затова затворниците го нарекли дявола.

В затвора е имало един на име Бимби, който говорел с изящен стил и непрекъснато четял. По това време Малколм се смятал, че превъзхожда много всеки редови атеист. Веднъж след една беседа на Бимби срещу атеизма, Малколм престанал да ругае наслуки срещу религията и свещените книги.

ЗАПОЗНАНСТВОТО МУ С ИСЛЯМА

През 1946 г. Малколм бива прехвърлен в затвора Конкорд. Това е било сравнително по-добро място от предишните затвори. Именно в тези дни той получава писма от брат си Филиберти, в което той пишел, че „чернокожите са открили естествената си религия" и че той участвал в някакво ислямско сдружение. Освен това искал от него да се моли на Аллах, за да бъде освободен по-рано. След това получил писмо и от другия си брат - Региналд. Наред с многото новости той му пишел и съветвал: „Недей повече да ядеш свинско и да пушиш. След това ще ти разкрия как ще излезеш от затвора". Когато прочел тези редове, Малколм взел да мисли дали у човека не се появява някаква болест след като не яде свинско и не пуши. Дали това не са били психологически прийоми, каквито той прилагал пред военния отдел в Ню Йорк?

Но независимо от всичко стриктно взел да спазва съветите на брат си. Веднъж на обяд им сервирали свинско, той директно прехвърлил подноса

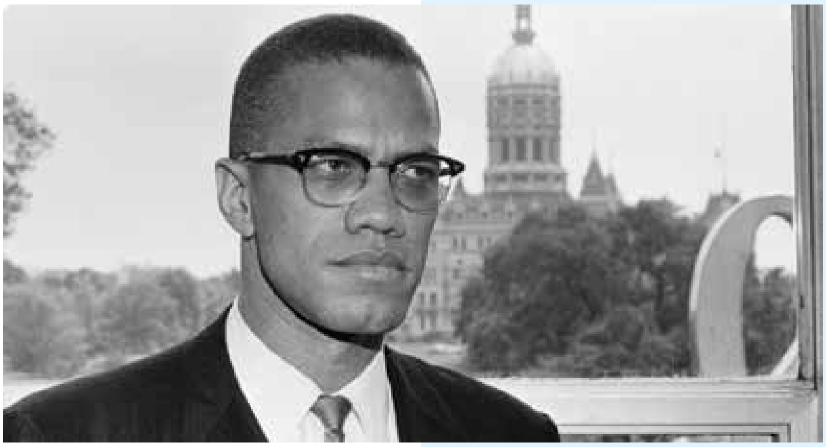

си на друг. Отказал цигарите не е бил проблем за него, тъй като дни наред в карцера бил свикнал да изкарва без цигари. Той с нетърпение очаквал деня за свиждане с брат си Региналд, от когото искал да узнае какво означавали тези неща. Най-сетне един ден брат му дошъл, само че той не бързал да отваря дума за онова, което интересувало Малколм. След като говорили за ред обикновени неща, брат му задал следния въпрос: „Малколм, кажи кой може да знае всичко, за което мислим и си представяме?" „Навярно трябва да е нещо като Бог!" - му отговорил Малколм. „Има един, който знае всичко това. Казва се Аллах» - му казал Региналд и продължил: «Аллах знае всичко край нас. Неговото знание обгръща всички други знания. А сатаната знае само частица от тях и се явява единствено на един човек, който се казва Елиях във вид на чернокож». Освен това му разказал, че и сатаната е човек и че всички бели са сатани.

Малколм целият се побъркал. Всички бели, които познавал се изнизали пред погледа му като филмова лента. Белите в Ню Йорк, полицаите, първоначалният му учител,който го попитал защо не иска да става дърводелец, адвокат!..

Тогава Малколм го преместват в затвора в Нордфолк. Тук е било къде къде по-сносно в сравнение с останалите затвори. Тук не се чували продажните клюки и подкупите. Освен това всеки затворник разполагал с отделна стая. Вместо отвратителните пазачи тукашните са били просветители. Едно от най-хубавите неща в този затвор е била библиотеката, подарена от богат милионер и затворниците можели да четат всяка книга, която им харесвала.

След няколко дена Региналд отново го посетил и заминал като събудил сериозни мисли в главата ду. «Можеш ли да познаеш само кой може да е той?» - бе казал брат му. Колко е жалко, че не го знаеш, макар че произхождаш от една цивилизация, която си имала свои крале, свои съкровища. Белите сатани крият това от теб. Ти дори не знаеш истинската си фамилия. Ако чуеш думите на някогашния ти майчин език няма да можеш да ги разбереш. Белият сатана е отнел всичките познания отнасящи се до твоята истинска същност. Те са те убили, посегнали са на твоето достойнство. Откъснали са те от твоите предци, от родната ти земя. А от деня, в който са те довели тук, ти си жертва на всевъзможните им хитрини...»

Белите в Америка представят на тези хора, които ги наричат негри истинската им родина Африка като земя на диваци, които като маймуни прескачат от клон на клон. Те направиха негрите да намразят истинската си родина и своята раса, насадиха у тях своята религия. Тази религия им внушава, че всичко черно е прокълнато, че трябва да мразят всичко черно, дори своята същност. Християнските религиозни дейци им вълпяваха в главите, че когато ги ударят по едната буза, да обърнат и другата; да посрещат със смях скръбта, да не издават мъката си, да склонят глава пред трудностите, да бъдат послушни и добродушни. Те ги учеха на молитви, да се задоволяват с остатъците на белите си господари, да се надяват да получат истинските блага на отвъдния свят, а не на този. Господарят колонизатор, изпитвайки сладостите на земния живот, беше приучил роба негър да се надява на отвъдния свят.

Всичко, което знаеше Малколм научи в затвора Нордфолк. Тук започна да спи само по пет часа на ден като през останалото време часове

наред четеше книги. Вечер заповедта: «Загасете светлините!» бе станал кошмар за него. Можеше да чете само на светлината на уличната лампа. Така отслабна зрението му и той получи астигматизъм. Освен това в затвора се организираха спорове между затворниците. Малколм вземаше дейно участие в тях. Тези спорове го подготвяха за бъдещата му дейност .

За този период от живота си той казва: «Тогава тъкмо правех най-трудното нещо, което човек прави през живота си: Подготвях се да приема онази реалност, която човекът си я има и която го заобикаля от всички страни». Неговият избор да приеме исляма била реакция срещу белите в Америка, защото Елиях Мухххмед беше още по-голям расист. Той или не познаваше основно исляма, или пък не искаше да го разкрива до край. Когато ставаше въпрос за расизъм, негрите по-лесно приемаха исляма.

В затвора той имал много време за четене. Изчел всичко, което имал за източната и западната философия. Цял речник преписал от край до край. Това било близо милион думи. Тук научил различни истини за белите. Факта, че белите търговци са нападали страните от Азия и Африка, че никога искрено и сърдечно не са вярвали в Иисус - Иса (а.с.). Белият човек поради сатанинската си природа ги научил да мразят всичко черно. Той експлоатира всички общества, които не са бели. Освен това докато всички религии по света бяха си доставили едно схващане за божество, което съответстваше на тяхната раса, то белите поробители бяха насадили на негрите своето християнство. А това християнство им внушаваше да се прекланят пред едно божество, което имаше руси коси, бледо лице, сини очи и им бе чуждо като техният господар.

/краят в следващия брой/

КУЛТУРА НА ГОСТОПРИЕМСТВОТО НИ

Енис ДЕДЕБЕЙ

Легендата за Изтока започва край софрата на един овчар в Кенан. Човека, който посреща и изпраща всеки пътник с усмивка и с широко сърце. Той е мъдрият и щедър овчар, който признава само Аллах, и не се прекланя пред никой друг освен Всевишния Аллах. Всички небесни книги говорят за неговото великодушие. Неговата щедрост и гостоприемство привличат гости от небесата. Неговата особеност се крие в молитвата: «Както се облагородил Ибрахим и семейството му, така нахрани и семействата на уммета на Мухаммед!“

Сърдечното му отношение към всеки гост е ценност, която ние сме унаследили от Хз. Ибрахим, който хилядолетия наред търси своя път, който да го изведе до Твореца. Сърдечно да се откликне на поздрава на всеки гост, да го нахраниш и да му доставиш удовлетворение...

В много езици по света ще чуете думата «конук“ / гост/. Навсякъде по света «гостуване» означава едно и също. Но на Изток това понятие извиква у нас Аллахови асоциации. Където и да е на Изток, гостенинът с едната си страна е свят, а с другата - небесен, независимо от религията си. Той носи благодат и берекет със себе си, прави хазяина да стане уважаващ хората човек.

Както Хз. Ибрахим е посрещал меляекетата, които са го известявали от небесата, така и хората по света са посрещали своите гости. „Добре сте ни дошли!.. Добре сте ни заварили!..» казвали те като са разтваряли вратите както на домовете така и на сърцата си... Защото по предание последният Известител е повелил: «Всеки, който вярва в Аллах и съдния ден да нагости гостенина си». Затова гостенина се посреща с уважение и му се оказва добър прием. Знае се, че неговата молитва се приема. Гостът не бива да бъде обиждан. Затова всеки, който чука на вратите ни се посреща като „Аллахов гост“. Ето защо гостоприемството се смята за «признак на добро поведение».

Според онези представители на Запада, които гледат от високо на Изтока и не си правят труда да вникнат в дълбочина и да проучат в подробности причината за гостоприемството на източния човек е неговата бедност и лишеност. Да споделя с госта си това, което има, да отваря вратата си пред останалите на пътя, да посреща със засмяно лице чужденеца - това за човека на Изтока е проява на чувството му за увереност в чужди краища и другите хора.

Ала Изтока стои над една традиция, където различията съставляват хармония. Да бъдеш чужденец на Изток буди интерес. За човека на Изтока е важно да пожелава мир на отсрещния, да му внушава доверие. В това негово поведение е скрито колкото традицията от времето на Хз. Ибрахим толкова и безбрежната широта и разнообразие на културните цветове на Изтока.

Проява на небрежност в приема е срамно и греховно.

Турците преди още да са чули вахия на Всевишния живееха в безкрайната тундра и като резултат от необходимостта да изпитат доверие бяха петимни да възприемат всеки чужденец и да удовлетворят душата му. Те посрещаха с хляб и сол гостите си. Солта придава вкуса в устата, а хлябът олицетворява ситостта. Всеки, който изпитваше солта и хапваше от хляба на другия, ставаше негов близък и приятел. Този ритуал, в чиито основи лежи корена на израза «заради хляба и солта» е познат и се прилага от Средна Азия до към Средния Изток.

В «Приказките за хиляда и една нощ» в които се предават истории от разкошните и бляскави епохи на Изтока, също така ще откриете паметта за солта и хляба. Главатарят на четиридесетте харамии, които са узнали тайната на израза: «Сезам, отвори се!“ идват да убият Али Баба в дома му, отказва да приеме солта, който му се предлага и иска яденето му да е безсолно, веднага буди съмнение у слугинята Хюргюджихан и тя тутакси разбира, че дошлият не е читав гост. Именно това въздържание от солта издава главатаря на четиридесетте харамии скрити в делвите, натоварени на камили. Хлябът и солта за децата, които са израснали хилядолетия наред в бляскави дворци, разкошни конаци и пустинни чадъри са израз на човешкото споделяне, чувството за доверие и добрия прием.

Ритуалът да се поднася сол и хляб продължава от вечността досега в земите, в които е стъпил кракът на коня на турците. Като се почне от татарите в Полша, премине се през гагаузите в Молдова, от кримските татари до башкирите, от Урал до монголските степи е жива традицията гостенина да се посреща с хляб и сол, като това е навлязло и в официалните държавни протоколи.

Вземете шатрата на един скитник от пустинята Гоби или някой дом, покрит с пръст в Афганистан, имение в Босна или крайбрежен дворец в Истанбул... Където и да отидете гостенинът се намира под покровителството на домакина. На гостенина се предоставя най-уважавания кът на дома, на негово разположение са постелките и мебелировката на дома. Предлагат му се ястия, които не всеки ден се сервират в дома. Макар и да не коли жребеца от конете, младата камила от стадото или коча от овцете, както се разказва в приказките на Деде Коркут, то навсякъде, в която и да е точка на географията, в която живее домакинът, според изискванията на местната култура, на гостенина се предлага мляко от кобила, месо от елен, баница със зеленчуци или пък кафе.

И домакинът и гостенинът напълно осъзнават отговорността на продължаващото приложение на тази хилядолетна традиция.

ДА НЕ ЗАБРАВЯМЕ НАШИТЕ ДОБРОДЕТЕЛИ

Веднъж заговорихме за добросъседството. Хората край мен споделиха много интересни мисли и становища по въпроса. И тъй като аз съм привърженик повече на приложението на теорията в практиката, исках да разбера дали онова, което разказваха като теория е налице в практическия ни живот. Защото теоретичната страна на явлението е разработено достатъчно добре в книгите ни. Но дали всичко е разбрано? Дали всичко е обяснено достатъчно добре и усвоено? Намерило ли е приложение в живия живот? Тогава се сетих за някои примери от живота, които пожелах да споделя. Те са случки, свързващи добросъседството и човещината, но все пак заслужават внимание:

Един познат сподели: По време на балканските войни или Първата световна война в едно родопско село пристига изневиделица самотна възрастна жена, запиляна от войната, изгубила своята посока. Казвали, че владеела гръцки. Била е над седемдесетте. Нямала си никого. Дали някога е имала или не, никой не знаел. Тя се самонастанила в една запусната по време на бойни действия постройка и заживяла там. Стегнала, измазала колкото е могла къщата и се настанила в нея.

Първите мъже на селото като видели това положение, седнали и обсъдили случая: Идвала зима. Хасибе кадън нямала дърва. Трябвало да се отремонтират вратите и прозорците. Ами ако се разболеела, кой щял да се грижи за нея? Кой щял да й пали печката, да й готви, да й носи вода?

Били са военни години и всеки си имал премного грижи. Все пак никой не казал: «Мене ме оставете. Аз не мога, нямам време». Решили всички по съседски да я подпомагат, за да не изпита самота Хасибе кадън. Всяка сутрин чистели пепелта от огнището й, палели печката, носели й вода, приготвяли й закуската...

Често се случвало някой по-възрастен мъж да попита съседа си: «Хасане, на Хасибе инге се свършили дървата. Що не видиш!..» Виж, вода има ли си? Ако няма занеси й една две делви вода...» Така изпращали зимата. Дошла пролетта. Вече по горите и планинските чукари взели да се раззеленяват някои треви, листа. Тръгнали хората да берат и да готвят пресни ястия. Носели и на Хасибе кадън. А тя с радост им благодаряла. Денем у нея се събирали децата от махалата и тя им разказвала чудни приказки и такива предания, които не бил чувал никой в този край. Сега вече децата се съревновавали кой по-бързо да отиде до кладенеца и да й напълни делвите, кой съчки и дърва от къщи да й носи.

Когато слушах този раз-

каз, сетих се за други два случая. В детските ми години в новата махала на селото ни живееше семейство, което се състоеше от възрастна жена и сина й. Викаха й Кьор Ханифе. Дали наистина е била сляпа или слабо виждала, не се знае. Със сина й Топал Хасан те живееха в малката си къщичка, която се състоеше от една стая и едно преддверие.

В определени дни на седмицата Кьор Ханифе идваше у Неврие инге ей така без всякакви намерения да седнат и да разговарят по житейски въпроси. Но Ханифе инге правеше струваше да отиде малко преди да седнат да вечерят. Кучето на семейството или беше свикнало вече с нейните посещения или се бе убедило, че от тази жена не може да се очаква нищо лошо. Затова нито лаеше, нито пък си дигаше главата докато тя минаваше. Ханифе инге тихичко и спокойно се промъкваше през уличната порта, после изведнъж се появяваше от вътрешната страна на градинската врата.

Когато я видеше Неврие абла я посрещаше с «Хошгелдин!“После я питаше как е, що е? След тези неизменни въпроси друг смислен разговор те почти не водеха. След време Неврие абла ставаше, вземаше няколко глави лук, добавяше малко създърма и правеше невероятна яхния. Когато манджата биваше готова, тя слагаше в една чиния от нея, отрязваше филия хляб от сомуна и казваше:

„Ханифе инге, заповядай да си хапнеш. То децата и мъжът ми обикновено закъсняват. Ти си хапни, не ги чакай!

Като вземеше първата хапка обаче Ханифе инге не забравяше своя упрек: «Пак манджа с лук си направила. Ти не разбра ли, че аз не обичам лучена манджа!»

Неврие абла не обръщаше внимание на тези нейни думи, смяташе ги за израз на възрастта й и само се оправдаваше: „Какво да направя? Нямам нищо друго за готвене!»

След като се нахранеше Ханифе инге лекичко ставаше и все така тихо и кротко си тръгваше като се подпираше на бастуна си.

На следващия ден идваше чичо им Хасан, който сядаше на същото място като и той на въпроса: «Как си, амджа? Какво правиш?» отговаряше с по две три думи и замлъкваше. Неврие абла отново ставаше, пак режеше няколко глави лук и набързо приготвяше манджата, после казваше на децата:

– Деца, я полейте вода на ръцете на чичо ви Хасан!

Децата грабваха легена и ибрика и поливаха с вода ръцете на Хасан амджа, който търкаше едва краищата на пръстите си.

– Амджа, ти заповядай, седни да се нахраниш! Те, децата и мъжът ми късно се прибират. Ти не ги чакай!

Чичо Хасан бавно се доближаваше до софрата, нахранваше се и си тръгваше тъй кротко и бавно както пристигаше.

За тези свои добрини Неврие абла не очакваше никаква отплата. Още в детските си години тя бе видяла така у майка си, така и правеше. Ето такива добродетели имаха нашите бащи и майки!

И. Ч.